

Tęcza

ŻYTOMIERSZCZYŹN

NICOLAUS COPERNICUS
TORUNENSIS
TERRAE MOTOR
SOLIS CAELIQUE STATER

550 ■ rocznica urodzin Mikołaja Kopernika
річниця від дня народження Миколи
Коперника

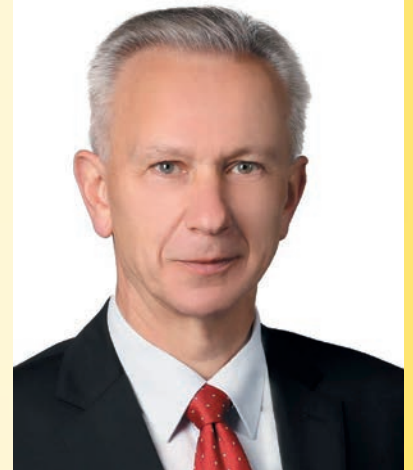

Drodzy Rodacy! Właśnie skończył się czas Wielkiego Postu. Trwał przez 40 dni, ale tak naprawdę ten wielki post w naszym kraju przeżywamy już ponad rok, od początku wojny, którą zaczęła przeciwko nam Rosja. To jest czas wielkiego postu, ponieważ to jest czas smutku. To jest czas żalu. To są łzy bardzo wielu ludzi, którzy stracili mieszkania. Ale mieszkanie można odbudować. Straciliśmy nasze najbliższe nam osoby. Bardzo wielu ludzi straciło życie, broniąc naszego kraju. Z okazji Świąt Wielkanocnych, chcę najpierw, podziękować Narodowi Polskiemu za to wielkie wsparcie, które okazał dla nas od pierwszych dni wojny i które okazuje do tej pory. Ponieważ bardzo dużo naszych uchodźców w tej chwili może przebywać w miejscu bezpiecznym, w Polsce. Bardzo dużo otrzymujemy także pomocy od Polaków do tej chwili, zarówno od państwa, jak i od Kościoła katolickiego. Chcę podziękować i złożyć najlepsze życzenia świąteczne im, ale także każdemu z was i nas. Dużo radości, pokoju, wiary i ufności. Zmartwychwstały Chrystus nas nie zostawił i nie zostawi. Jest z nami, jak na drodze krzyżowej, także i w dniu zmartwychwstania. Chrystus Pan zmartwychwstał! Prawdziwie zmartwychwstał!

**Ks. bp Aleksander Jazłowiecki,
biskup pomocniczy diecezji kijowsko-żytomierskiej**

**Dla Polaków mieszkających na Ukrainie,
dla Polaków na Żytomierszczyźnie,
dla Pani Prezes Wiktorii Laskowskiej
na zbliżające się Święta Wielkanocne,
Święta Zmartwychwstania Pańskiego, składam w imieniu swoim
oraz uczestników akcji Polacy-Rodakom
serdeczne życzenia Wesołego Alleluja.
Życzę pokoju, nadziei na lepsze jutro
oraz wszelakiego dobra.**

**Stanisław Gogacz,
senator RP**

**Niech Zmartwychwstały Chrystus,
który jest miłością, przyniesie nam wszystkim
w tym trudnym czasie pokrzepienie, nadzieję
oraz upragniony pokój w rodzinie i Ojczyźnie.
Zdrowych, pogodnych i spokojnych Świąt Wielkanocnych!
Radosnego Alleluja!**

**życzy
w imieniu Zarządu Żytomierskiego Obwodowego
Związku Polaków na Ukrainie**

**Wiktorii Laskowska-Szczur,
Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie**

**Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023**

**Projekt „Polskie Media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.**

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Публікація відображає лише погляди автора/авторів і не представляє офіційну позицію Канцелярії Голови Ради Міністрів РП.

Utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów zadań w zakresie wsparcia Polonii i Polaków za granicą w 2023 roku. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw.

AKTUALNOŚCI

WYDARZENIE

Kijów: Polacy, Litwini i Ukraińcy oddali hołd powstańcom styczniowym
Київ: поляки, литовці та українці вшанували
пам'ять січневих повстанців 5

W Żytomierzu uczczono 160. rocznicę powstania styczniowego
У Житомирі відзначили 160-ту річницю Січневого повстання 6

POLITYKA

Przywódcy Polski, Litwy i Ukrainy podpisali Wspólną Deklarację
Prezydentów Trójkąta Lubelskiego
Керівники Польщі, Литви та України підписали Спільну
декларацію президентів Люблінського трикутника 7

Prezydent USA w Kijowie
Президент США у Києві 8

Wizyta Bidena w Warszawie
Візит Байдена до Варшави 9

Prezydent USA i premier Włoch o wielkości św. Jana Pawła II
Президент США та прем'єр-міністр Італії про
велич св. Івана Павла II 10

Senat Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę wspierającą Ukrainę
Сенат Республіки Польща ухвалив резолюцію щодо підтримки
України 11

Ogędzie Prezydenta RP
Звернення Президента Республіки Польща 12

Apel Pełnomocnika rządu ds. Polonii i Polaków za granicą
Звернення урядового уповноваженого у справах
польської діаспори та поляків за кордоном 13

Załużny podziękował Ukraińcom: staliśmy się silniejsi niż beton i stal
Залужний подякував українцям: ми стали міцнішими за бетон і сталь 13

ReBuild Ukraine w Warszawie
ReBuild Ukraine у Варшаві 14

Andrzej Poczobut skazany
Андрей Почобут засуджений 15

RELIGIA

Papież spotkał się z Wszzechukraińską Radą Kościołów
Папа Римський зустрівся зі Всеукраїнською Радою Церков 16

Abp Mokrzycki: modlitwa i post przywróca pokój w Ukrainie
i w naszych sercach
Архієпископ Мокшицький: молитва і піст відновлять мир
в Україні і в наших серцях 17

NAUKA I KULTURA

Mikołaj Kopernik – człowiek, który wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię
Микола Коперник – людина, що зупинила Сонце
і зрушила з місця Землю 18

Mikołaj Kopernik na banknocie i monecie
Микола Коперник на банкноті та монеті 19

Wspólny znaczek Polski i Watykanu
Спільна марка Польщі та Ватикану 20

Dzieci z Ukrainy na feriach w Polsce
Діти з України на відпочинку в Польщі 20

„Byłem Polakiem – obywatelem Ukrainy”
«Я був поляком – громадянином України» 21

Ukraińskie dzieci mają własną szkołę pod Częstochową
Під Ченстоховою українські діти мають свою школу 22

Ofiary nadopiekuńczości
Жертви надмірної опіки 22

Artyści z Żytomierszczyzny zakolędownali na Śląsku
У Сілезії колядували артисти Житомирщини 24

Miejsca pamięci. Znani zapomniani
Меморіальні місця. Знамениті забуті 26

Zapusty po żytomiersku
Масляна в Житомирі 26

Tęcza Żytomierszczyzny kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne
mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)
mgr Tetiana Petrowska (redaktor)
dr Jacek Pawłowicz
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki
prof. dr hab. Wołodimir Jerszow
dr Irena Kopoć
mgr Elwira Gilewicz
dr Olena Staniszewska
Olga Kolesowa, Oleg Filenko, Aleksander Długosz
mgr Anna Plichta (grafik)

Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja
ul. Teatralna, 17/20, gab. 109–111
10014, Żytomierz, Ukraina
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.org

Druk FOP Gembarski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини щоквартальник польської національної меншини в Україні

Засновник і видавець
ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія
маг. Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)
маг. Тетяна Петровська (редактор)
кс. дк. Яцек Павлович
кс. Ярослав Гіжицький
проф. Володимир Єршов
доц. Ірина Копоть
маг. Ельвіра Гілевич
к.н. Олена Станішевська
Ольга Колесова, Олег Філенко, Олександр Длогуш
Анна Пліхта (верстка)

Фотографії з архіву ГО „Житомирська обласна СПУ”

Редакція
вул. Театральна, 17/20, каб. 109–111
10014, м. Житомир, Україна
тел. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.org

Друк ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Поліграф”)
e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/
Нakład 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Niewidzący od 30 lat Ukrainiec w Polsce odzyskał wzrok

55-letni paraolimpijczyk Serhij Sydorenko z Żytomierza, który po oparzeniu obu oczu od trzech dekad widział jedynie ruch i światło, dzięki operacji w Katowicach znowu widzi. „Zaczynam nowe życie” – powiedział po zabiegu.

Zabieg wykonał wraz z zespołem prof. dr hab. Edward Wylęgała, kierownik Oddziału Klinicznego Okulistyki w Okręgowym Szpitalu Kolejowym w Katowicach.

„Wykonaliśmy zabieg usunięcia bielma rogówki, połączony z usunięciem zaćmionej soczewki i przeszczepem amerykańskiej sztucznej rogówki typu Boston Pacjent już w pierwszej dobie po zabiegu odzyskał wzrok” – poinformował prof. Edward Wylęgała.

Jak dodał, był to jeden z najbardziej wzruszających momentów w jego zawodowej karierze. „Nigdy nie zapomnę jak spojrzał żonie w oczy; nie zapomnę wyrazu szczęścia w jego zdrowych oczach” – powiedział okulista.

Serhij Sydorenko stracił wzrok 30 lat temu: podczas wypadku doznał poparzenia obu oczu. W efekcie widział jedynie cienie obiektów, ludzi w ruchu oraz światło. Na Ukrainie żaden lekarz nie chciał się podjąć leczenia. Mężczyzna nie poruszał się sa-

Serhij Sydorenko z Żytomierza po operacji w Katowicach / Сергій Сидоренко з Житомира після операції в Катовіце

modzielnie, opiekowała się nim żona Tamara. Mimo to nie zrezygnował ze sportowej pasji – dwa razy zdobywał medale w judo podczas igrzysk paraolimpijskich w Sydney i w Pekinie.

Po rosyjskiej inwazji na Ukrainę Serhij Sydorenko wraz z rodziną przyjechał do Polski. Trafił do Okręgowego Szpitala Kolejowego w Katowicach, gdzie działa Oddział Kliniczny Okulistyki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Tam został zdiagnozowany i zakwalifikowany do leczenia operacyjnego. Zabieg został przeprowadzony tuż

przed świętami Bożego Narodzenia 2022 roku.

„Przekonałem się, że świat rzeczywiście nie jest pozbawiony dobrych ludzi – powiedział Serhij Sydorenko. – Tak wiele osób pomagało mi, zarówno w Żytomierzu – Wołodimir Stelmach i Witalij Buneczko – jak i w Polsce. W Katowicach pomogła mi prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków, abym wykonał operację. Dla mnie fakt, że dano mi szansę, był prawdziwym świętem!”.

Redakcja

Żytomierz ma bohatera wśród Żołnierzy Wyklętych

W Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie 4 marca odbyła się lekcja na temat „Żołnierze antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia po II wojnie światowej”.

Wśród postaci Żołnierzy Wyklętych, którzy poświęcili życie w walce o wolną Polskę, był urodzony w Żytomierzu płk Franciszek Niepokólczycki (1900-1974), pseudonim Teodor. Był uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku, kampanii wrześniowej w 1939 roku, członkiem Związku Walki Zbrojnej, a później AK, brał udział w powstaniu warszawskim. Po wojnie zaangażował się w działalność podziemia antykomunistycznego. Od listopada 1945 roku do chwili swego aresztowania 22 października kierował II Zarządem Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

Franciszek Niepokólczycki / Францішек Непокільчичський (1900-1974)

10 września 1947 roku w pokazowym procesie II Zarządu Głównego WiN i działacze PSL został skazany na trzykrotną karę śmierci, którą ostatecznie zamieniono mu na dożywocie. Z więzienia wyszedł w 1956 roku.

O tym, jak ważne jest przypomnienie postaci Żołnierzy Wyklętych, mówił papież Jan Paweł II, późniejszy święty, 18 maja 1994 pod Monte Cassino: „Trzeba wspomnieć wszystkich zamordowanych rękami także polskich instytucji i służb bezpieczeństwa pozostających na usługach systemu przyniesionego ze wschodu. Trzeba ich przynajmniej przypomnieć przed Bogiem i historią, aby nie zamazywać prawdy naszej przeszłości w tym decydującym momencie dziejów”. Jego słowa są nam bardzo bliskie.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, obchodzony w Polsce corocznie 1 marca, ma na celu uczczenie żołnierzy antykomunistycznego podziemia. Upamiętnia tych, którzy od 1944 do 1963 roku walczyli o prawo do samostanowienia polskiego społeczeństwa, stawiając zbrojny opór sowieckiej okupacji i narzuconej przez Moskwę władzy komunistycznej.

Wiktoria Laskowska

Delegacje z Polski, Litwy i Ukrainy wspólnie uczcili pamięć uczestników powstania styczniowego /
Делегації Польщі, Литви та України спільно вшанували пам'ять учасників Січневого повстання

Kijów: Polacy, Litwini i Ukraińcy oddali hołd powstańcom styczniowym

W przededniu 160. rocznicy powstania styczniowego przedstawiciele Polski, Litwy i Ukrainy wspólnie uczcili pamięć jego uczestników. W Twierdzy Kijowskiej, miejscu uwięzienia i kaźni rebeliantów, złożyli wieńce.

Przed krzyżem i tablicą pamiątkową poświęconą straconym w twierdzy przywódcom powstania styczniowego zebrał się 21 stycznia: minister kultury Ukrainy Ołeksandr Tkaczenko, ukraiński wiceminister spraw zagranicznych Jewhen Perebyjnis, ambasador Litwy Valdemaras Sarapinas i ambasador Polski Bartosz Cichocki.

„Każdy naród ma kluczowe momenty w swojej historii, z których może być dumny. Powstanie styczniowe jest właśnie takim momentem dla Ukraińców, Polaków, Litwinów i Białorusinów. Czcimy pamięć tych, którzy zginęli podczas tych wydarzeń, aby zrozumieć dzisiejszy kontekst. Ponieważ, niestety, dwugłowy rosyjski imperialistyczny potwór rozpoczął wojnę z cywilizowanym światem nie dzisiaj, ale 100, 160, 200 i 400 lat temu” – powiedział wiceminister Jewhen Perebyjnis.

160. rocznica powstania obchodzona była tego dnia w Kijowie w warunkach toczącej się wojny Ukrainy z Rosją. „Dziś hasło »Za wolność naszą i waszą« wypróbowywane jest w realiach wojny i najazdu rosyjskiego na Ukrainę” – powiedział ambasador Cichocki.

„Zgromadziliśmy się tutaj z Ukraińcami i Litwinami, gdyż chcielibyśmy, aby to dziedzictwo pragnienia wolności i braterstwa tylko się umacniało. Wierzmy, że kiedyś przyjdzie taki czas, że będziemy stać w rocznicę powstania także i z Białorusinami” – dodał dyplomata.

(Od lewej) Ambasador Polski Bartosz Cichocki, minister kultury Ukrainy Ołeksandr Tkaczenko, wiceminister spraw zagranicznych Ukrainy Jewhen Perebyjnis i ambasador Litwy Valdemaras Sarapinas /
(Зліва направо) посол Польщі Бартош Ціхоцькі, міністр культури України Олександр Ткаченко, заступник міністра закордонних справ України Євген Перебийніс, посол Литви Вальдемарас Сарапінас

Wiceszef ukraińskiej dyplomacji wskazał, że w 160. rocznicę powstania styczniowego należy pamiętać, iż walka naszych narodów z rosyjskim imperializmem trwa od wieków.

„Dla nas, Ukraińców, ta wojna trwa od stuleci. Nasze narody mają podobne doświadczenia rosyjskiej agresji w różnych formach. Wydaje mi się, że właśnie to jest dziś podstawą naszego braterstwa. Dziś zjednoczyliśmy się, by dać odpór rosyjskiej agresji, bo byłoby niepoprawnym twierdzenie, że Rosja prowadzi wojnę tylko przeciwko Ukrainie” – podkreślił Jewhen Perebyjnis.

Wymierzone w Imperium Rosyjskie powstanie styczniowe rozpoczęło się 22 stycznia 1863 roku. Powstańcy zaatakowali rosyjskie garnizony w Królestwie Polskim. W trwających ponad półtora roku walkach o charakterze rozproszonej akcji partyzanc-

kij wzięły udział wszystkie warstwy społeczeństwa.

Po zakończeniu powstania jego uczestników dotknęły liczne represje, m.in. konfiskata majątków szlacheckich, kasacja klasztorów na obszarze Królestwa Polskiego, wysokie kontrybucje, a przede wszystkim aktywna rusyfikacja. Za udział w powstaniu władze carskie skazały na śmierć co najmniej 669 osób. Na zesłanie skazano blisko 40 tys.

Na Ukrainie za udział w powstaniu do carskich więzień trafiło około 3 tys. osób. Przywódcy zrywu niepodległościowego na tych terenach – Adam Zieliński, Władysław Tadeusz Rakowski, Platon Krzyżanowski, Romuald Olszański i Adam Drużbacki – zostali rozstrzelani w Krzywej Kaponierze w Twierdzy Kijowskiej.

Redakcja za PAP

W Żytomierzu uczczono 160. rocznicę powstania styczniowego

Hołd powstańcom oddali członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, zapalając znicze przy polskich tablicach oraz na grobach uczestników zrywu narodowyzwoleńczego przeciwko rosyjskiemu zaborcy.

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I. J. Paderewskiego oraz Członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie zapalili znicze przy tablicy Jarosława Dąbrowskiego oraz na grobie powstańców, w tym ojca Ignacego Jana Paderewskiego, Jana Paderewskiego oraz Ksawerego Rucińskiego.

Alina Laskowska, dyrektorka szkoły polskiej, przybliżyła uczniom sylwetkę Jarosława Dąbrowskiego, urodzonego w Żytomierzu. Maria Piwowarska na Cmentarzu Polskim opowiedziała o bohaterach powstania styczniowego.

Żytomierszczyzna chlubi się swoimi bohaterami. Żytomierz był stolicą powstania na Ukrainie, a czynny udział w zrywie brali Polacy z Żytomierszczyzny i, szerzej, z Wołynia, a także z Podola.

Warto zaznaczyć, że Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie stale opiekuje się polskimi grobami w obwodzie żytomierskim, zwłaszcza zabiega o postawienie pomników powstańców styczniowych oraz żołnierzy 1920 roku.

160 lat temu, 22 stycznia 1863 roku, od ogłoszenia Manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego rozpoczęło się powstanie styczniowe, będące ostatnim w wieku XIX i jednocześnie największym i najdłużej trwającym polskim zrywem narodowym w epoce porzoborowej. Do przyspieszenia działań niepodległościowych pobudziła Polaków m.in. klęska Rosji w wojnie krymskiej oraz zapowiedź poboru do carskiego wojska, który miał objąć 12 tys. mężczyzn związanych z organizacjami konspiracyjnymi.

Styczniowy zryw był wyjątkowy, niepodobny do żadnego z polskich powstań czasów rozbiorów. Przede wszystkim po raz pierwszy walkę prowadziła armia nieregularna, partyzancka, która stoczyła ok. 1200 bitew i potyczek. Wzięło w nich udział ponad 200 tys. powstańców, skupionych w licznych oddziałach. Poza tym miało największy zasięg, obejmujący ziemie polskie pod zaborem rosyjskim, tj. Królestwo Polskie i ziemie zabrane, czyli

Zapalenie zniczy na grobie Ksawerego Rucińskiego / Zapalenie свічок пам'яті на могилі Ксаверія Ручинського

Polacy w Żytomierzu oddali hołd uczestnikom powstania styczniowego Jarosławowi Dąbrowskiemu / Поляки у Житомирі вшанували пам'ять січневого повстанця Ярослава Домбровського

Litwę, Białoruś i część Ukrainy. Spotkało się też z poparciem międzynarodowej opinii publicznej.

Przewaga militarna Rosji, terror, publiczne egzekucje, rzezie ludności cywilnej i brak poparcia powstania przez dużą część chłopów przyczyniły się do upadku powstania.

W walkach zginęło kilkadziesiąt tysięcy powstańców, jeszcze więcej zesłano na katorgę za Ural. Żywiół polski na dawnych kresach wschodnich Rzeczypospolitej został zdecydowanie osłabiony. W 1867 roku zniesiono autonomię Królestwa Polskiego, językiem urzędowym i wykładowym w szkołach stał się rosyjski. Konfiskowano majątki klasztorne i szlacheckie, wystawiano je na licytację.

Odpowiedzią na terror Rosji był polski program pracy organicznej. Skoncentrował działalność Polaków na gospodarce i w nowoczesnych, masowych partiach politycznych. To właśnie Polska Partia Socjalistyczna z Józefem Piłsudskim, dla którego powstanie styczniowe było mitem założycielskim antycarskiej aktywności, oraz Narodowa Demokracja z Romanem Dmowskim na czele doprowadziły ostatecznie do odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

Powstanie styczniowe przypomina o niegasnącym w narodzie duchu walki o wolność i niepodległość. Obchody kolejnych rocznic zrywu są okazją docenienia poświęcenia jego uczestników i ofiary, jaką złożyli.

Wiktoria Laskowska

Prezydenci (od lewej) Litwy, Ukrainy i Polski Gitanas Nauseda, Wołodymyr Zeleński i Andrzej Duda podczas spotkania we Lwowie na Ukrainie 11 stycznia 2023 r. / Президенти (зліва направо) Литви, України та Польщі Гітанас Науседа, Володимир Зеленський і Анджей Дуда під час зустрічі у Львові, Україна, 11 січня 2023 р.

POLITYKA

FOTO Jakub Szymczuk/KPRP

Przywódcy Polski, Litwy i Ukrainy podpisali Wspólną Deklarację Prezydentów Trójkąta Lubelskiego

Trzej prezydenci potwierdzili w niej m.in. niezbywalne prawo Ukrainy do obrony swojej suwerenności i integralności terytorialnej, a także podkreślili wolę współpracy w procesie odbudowy Ukrainy po zakończeniu konfliktu.

Szczyt Trójkąta Lubelskiego z udziałem prezydentów Polski Andrzeja Dudy, Litwy Gitanasa Nauseda i Ukrainy Wołodymyra Zeleńskiego odbył się 11 stycznia we Lwowie.

„Dziś we Lwowie została podpisana Wspólna Deklaracja Prezydentów Trójkąta Lubelskiego” – podała Kancelaria Prezydenta RP na Twitterze.

Jak czytamy na stronie Kancelarii Prezydenta, w deklaracji przywódcy trzech państw potwierdzili m.in. niezbywalne prawo Ukrainy do obrony swojej suwerenności i integralności terytorialnej. Podkreślili również wolę współpracy w procesie odbudowy Ukrainy po zakończeniu konfliktu. Odniesi się też do wspólnego dziedzictwa państwowego Pierwszej Rzeczypospolitej oraz do zbliżającej się 160. rocznicy powstania styczniowego.

Na konferencji prasowej po spotkaniu prezydentów Trójkąta Lubelskiego Andrzej Duda powiedział m.in., że „powstrzymanie

wojny na Ukrainie to jedno z największych wyzwań dla wolnego świata”, do jakich doszło w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat, i zaapelował o dalszą pomoc dla Ukrainy ze strony światowych rządów. Jak podkreślił, Polska była „tym pierwszym państwem, które udzieliło Ukrainie spektakularnej pomocy w obliczu rosyjskiej agresji” i zapewnił, że „wspieramy, wspieraliśmy i będziemy wspierać Ukrainę”.

Prezydent Litwy Gitanas Nauseda – według litewskiego Pałacu Prezydenckiego – wyraził nadzieję, że kwestia przystąpienia Ukrainy do UE będzie mogła zostać omówiona na posiedzeniu Rady Europejskiej 9 i 10 lutego. Litewski przywódca powiedział też, że podczas spotkania we Lwowie poruszono kwestię udzielenia Ukrainie gwarancji bezpieczeństwa podczas kolejnego szczytu NATO, który odbędzie się w Wilnie w lipcu.

„Żeby Ukraina czuła się bezpiecznie, żeby czuła, że ma wsparcie NATO i żebyśmy mogli rozmawiać o współpracy politycznej między Ukrainą a Sojuszem” – zaznaczył Nauseda.

Z kolei Wołodymyr Zeleński podczas konferencji podziękował zagranicznym przywódcom za pomoc Ukrainie w wojnie z rosyjskim najeźdźcą. Zwrócił szczególną

uwagę na współpracę Ukrainy z Polską, Litwą i innymi państwami NATO, które wspierają Ukrainę pod względem humanitarnym i wojskowym.

Rozmowy prezydentów Ukrainy, Polski i Litwy we Lwowie dotyczyły przede wszystkim dalszej pomocy dla Ukrainy w obliczu rosyjskiej agresji i wsparcia jej prozachodnich integracyjnych aspiracji, a także ochrony ukraińskiej infrastruktury krytycznej przed rosyjskimi nalotami i jej naprawy oraz dalszej pomocy militarnej i humanitarnej dla Kijowa.

Tego samego dnia po południu Andrzej Duda i Wołodymyr Zeleński upamiętnili polskich obrońców Lwowa z lat 1918-1920, składając kwiaty na Cmentarzu Orłąt Lwowskich, a także Ukraińców poległych w walkach o Lwów w 1918 roku. Następnie prezydent Polski spotkał się z mieszkańcami miasta, zarówno przedstawicielami polskiej społeczności, jak i Ukraińcami, którzy owaacyjnie go witali.

Trójkąt Lubelski jest platformą współdziałania Polski, Litwy i Ukrainy. Powołany został w 2020 roku, a jego celem jest pogłębianie współpracy politycznej, ekonomicznej i społecznej tych państw oraz wspieranie euroatlantyckich dążeń Ukrainy.

Redakcja

Prezydent USA w Kijowie

Z niezapowiedzianą wizytą do ukraińskiej stolicy 20 lutego przybył prezydent Stanów Zjednoczonych. Spotkał się prezydentem Wołodymyrem Zeleńskim. Obiecał Ukrainie miliony dolarów pomocy.

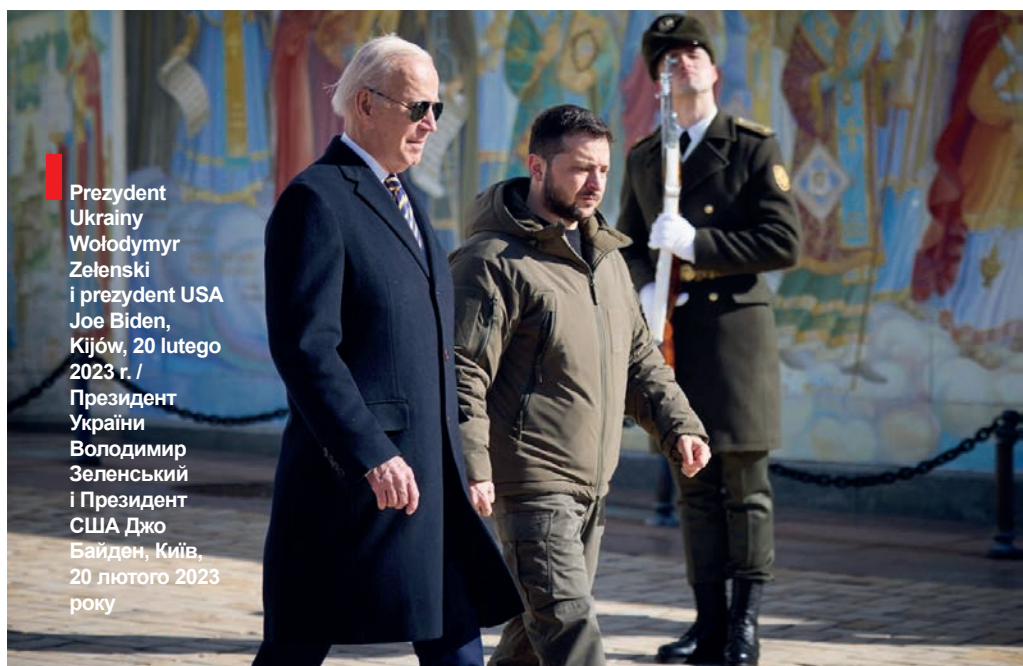
Była to pierwsza podróż Joe Bidena na Ukrainę i pierwsza wizyta prezydenta Stanów Zjednoczonych od 15 lat. Przygotowano ją w ścisłej tajemnicy. Wizyta zademonstrowała poparcie USA dla państwa ukraińskiego i jego walki z rosyjską agresją. Potwierdziła, że Stany Zjednoczone są kluczowym partnerem ukraińskim.

Joe Biden przybył do Kijowa rano. Po prezentacji członków delegacji ukraińskiej i amerykańskiej prezydenci Ukrainy i USA odbyli bezpośrednie rozmowy. W ich trakcie rozmawiali o broni dalekiego zasięgu i broni, która „mogłaby być dostarczona Ukrainie, choć wcześniej nie była przekazywana”, podała agencja Reutersa. Biden zapowiedział też dodatkowe sankcje wobec elit i firm, które wspierają rosyjską maszynę wojenną. I zapewnił, że Stany Zjednoczone pozostaną u boku Ukrainy tak długo, jak będzie trzeba.

Podczas wspólnej konferencji prasowej z Wołodymyrem Zeleńskim Joe Biden przypomniał, że Ukraina odiera rosyjską napaść już od roku i zapewnił o dalszym dla niej wsparciu. „Skierujemy miliardy dolarów, żeby zapewnić funkcjonowanie ukraińskiego społeczeństwa, ponieważ – jak pokazuje przykład Ukrainy – wolność jest bezcenna i warta tego, by toczyć o nią walkę” – powiedział amerykański przywódca. I dodał: „Poświęcenie Ukrainy jest ogromne, natomiast gospodarka Rosji walczy o przetrwanie. Dziesiątki tysięcy Rosjan uciekają ze swojego kraju. Putin liczył, że nie będziemy w stanie zebrać koalicji, ale źle to rozegrał”.

Przywódca USA przypomniał: „To niezwykle, że wszyscy powstałi i próbowali przeciwstawić się tej rosyjskiej napaści. Sprzeciwił się temu naród amerykański, ale w rzeczywistości Ukrainie pomaga bronić się niemal cały świat. W tym celu zbudowaliśmy koalicję obejmującą ponad 50 krajów od Atlantyku po Pacyfik. Wdrożyliśmy też bezprecedensowe sankcje wobec Rosji”.

Swoje wystąpienie zakończył słowami: „Ukraińcy codziennie przypominają światu,

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zeleński i prezydent USA Joe Biden, Kijów, 20 lutego 2023 r. / Президент України Володимир Зеленський і Президент США Джо Байден, Київ, 20 лютого 2023 року

Spotkanie prezydenta Ukrainy i prezydenta USA w Kijowie / Зустріч Президента України та Президента США у Києві

co to znaczy odwaga [...] świat jest z panem, panie prezydencie Zeleński”.

Wołodymyr Zeleński podziękował prezydentowi USA, Kongresowi i wszystkim Amerykanom za współpracę ukraińsko-amerykańską. „Ukraina zwycięży, a efekty naszych dzisiejszych rozmów na temat dostaw uzbrojenia będą widoczne na polu bitwy” – powiedział.

Prezydent Zeleński podkreślił, że na Ukrainie waży się los międzynarodowego porządku. „Razem z prezydentem Bidenem, z naszymi sojusznikami, z naszymi partnerami robimy wszystko, co się da, by świat demokratyczny wygrał w tej historycznej walce” – zaznaczył.

Jego zdaniem Rosja musi odpowiedzieć za swoje zbrodnie. „Powinien zostać powołany specjalny międzynarodowy trybunał

w celu pociągnięcia Rosji do odpowiedzialności” – oświadczył ukraiński przywódca.

Zeleński ujawnił też, że Amerykanie zapowiedzieli nowy pakiet pomocy wojskowej dla Ukrainy oraz że powstaje „koalicja czołgowa”. „To wszystko jest sygnałem, że Rosja nie ma szans w tej wojnie” – zaakcentował.

Według doniesień agencji prezydent USA zapowiedział w Kijowie, że Ukraina otrzyma nowy pakiet pomocy wojskowej w wysokości 500 mln dolarów, w tym amunicję do systemów HIMARS, artyleryjską i rakiety lotnicze.

Wizyta Joe Bidena w Kijowie trwała kilka godzin. Przed konferencją obaj prezydenci złożyli wieńce pod ścianą pamięci żołnierzy poległych w wojnie z Rosją.

Tetiana Petrowska

Wizyta Bidena w Warszawie

Po pobycie na Ukrainie prezydent USA wrócił do Polski. Oficjalny program polityczny jego wizyty nad Wisłą rozpoczął się 21 lutego.

Pierwszym i głównym punktem oficjalnego programu wizyty Joe Bidena w Warszawie było spotkanie z prezydentem Andrzejem Dudą. Rozmowa obu przywódców dotyczyła wzmocnienia bezpieczeństwa Polski i współpracy sojuszniczej oraz relacji dwustronnych. Prezydent Duda podziękował amerykańskiemu prezydentowi za przyjazd i poniedziałkową wizytę w Kijowie.

Następnie Joe Biden spotkał się z premierem Mateuszem Morawieckim. Obaj politycy rozmawiali o kwestiach gospodarczych, w tym o bezpieczeństwie energetycznym i rozwoju energetyki jądrowej w Polsce.

Kolejnym ważnym punktem wizyty amerykańskiego przywódcy w Warszawie było jego przemówienie do Polaków w Arkadach Kubickiego w ogrodach Zamku Królewskiego. Zanim do niego doszło głos zabrał prezydent Andrzej Duda. W swym wystąpieniu nawiązał do wizyty Joe Bidena w Kijowie, która jego zdaniem była spektakularnym strategicznie i politycznie posunięciem. „Wczoraj rano stanął w Kijowie, wbrew wszelkim oczekiwaniom, na ukraińskiej ziemi – tam, gdzie toczy się wojna. Pokazał, że wolny świat i jego lider nie boją się niczego. Pokazał, że Ukraina nie jest sama, że ma wsparcie najpotężniejszego państwa świata i najpotężniejszej armii świata. Że ma wsparcie Sojuszu Północnoatlantyckiego i że to jest wsparcie poważne, które nie zgaśnie”. I dodał: „Ukraina nie upadła do dzisiaj dzięki bohaterstwu obrońców Ukrainy, dzięki bohaterstwu ukraińskich żołnierzy, ale także dzięki wsparciu, jakie daje Ukrainie wolny świat po to, by imperialne ambicje niewolnia innych narodów zostały ukarane i by nigdy więcej już się nie odrodziły. I dlatego wszyscy dzisiaj mówimy: Ukraina musi zwyciężyć! Dlatego wspieramy Ukrainę”.

W swoim przemówieniu Joe Biden przypomniał, że Polska przyjęła więcej uchodźców niż jakikolwiek naród i podkreślił skalę pomocy, jakiej Polacy udzielili i nadal udzielają Ukraińcom i państwu ukraińskiemu. „Spójrzcie na siebie. Popatrzcie na to, co do tej pory zrobiliście. Polska gości ponad 1,5 mln uchodźców uciekających przed tą wojną. Niech Bóg wam błogosławi. Polska hojność, wasza gotowość

Prezydent Polski Andrzej Duda i prezydent USA Joe Biden, Warszawa, Polska, 21 lutego 2023 r. / Президент Польщі Андрей Дуда і Президент Джо Байден. Варшава, Польща. 21 лютого 2023 року

Prezydent USA Joe Biden wygłasza przemówienie pod Zamkiem Królewskim w Warszawie, Polska, 21 lutego 2023 r. / Президент США Джо Байден під час виголошення своєї промови біля Королівського замку у Варшаві. Польща, 21 лютого 2023 року

do otwarcia waszych serc i domów jest niezwykła” – zaznaczył amerykański prezydent.

Podsumowując, podróż Joe Bidena na Ukrainę i do Polski była ważnym krokiem w zacieśnianiu współpracy między Stanami Zjednoczonymi a krajami europejskimi. Było to również ważne potwierdzenie poparcia USA dla Ukrainy w jej walce z rosyjską agresją i reform w kraju.

Tetiana Petrowska

Prezydent USA i premier Włoch o wielkości św. Jana Pawła II

„Zdałem sobie sprawę, jaką siłę ma Polska”, „gigant wiary” – tak o papieżu Polaku powiedzieli Joe Biden i Giorgia Meloni podczas swojego niedawnego pobytu w Polsce. Słowa światowych przywódców to znak, że św. Jan Paweł II jest postrzegany nie tylko jako wielki lider duchowy, ale też postać będąca drogowskazem dla katolików na całym świecie.

Wypowiedź Joe Bidena o św. Janie Pawle II, która padła podczas spotkania z prezydentem Andrzejem Dudą, mógł usłyszeć cały świat. Choć z oczywistych względów czołówki mediów zdominowały słowa obu przywódców o wsparciu dla Ukrainy, relacjach w ramach NATO i polsko-amerykańskim sojuszu, to to co powiedział o papieżu Polaku amerykański prezydent jest również godne uwagi.

Joe Biden przywołał swoje spotkanie z Janem Pawłem II, do którego doszło w papieskiej bibliotece, gdy obecny przywódca USA był jeszcze młodym senatorem. Polityk wspominał, że kiedy wrócił z Europy, napisał sprawozdanie, że Polska będzie wolna w ciągu roku. Następnie zadzwonił do niego papież i zapytał, czy się z nim spotka. Na co senator Biden – choć praktykujący katolik – zażartował, że Ojciec Święty ma bardziej konserwatywne poglądy niż on.

„Spotkałem się z nim i on zakończył naszą rozmowę, a rozmawialiśmy cały czas o Polsce, w ogóle nie wspominał o katolicyzmie. Więc idziemy przez bibliotekę papieską [...] zapytał mnie, czy chciałbym wspólne zdjęcie. Ja mówię: »Oczywiście, jeśli Wasza Świątobliwość pozwoli, bardzo chętnie«. Więc idziemy od biurka na drugi koniec sali, on podszedł, i kładąc mi rękę na ramieniu powiedział: »Senatorze, proszę pamiętać, że rozmawiałem z panem jako Polak, nie jako papież, tylko jako Polak«. I wtedy zdałem sobie sprawę, jaką siłę ma Polska” – relacjonował spotkanie z Janem Pawłem II Joe Biden w trakcie rozmów w Pałacu Prezydenckim.

Wiemy, że św. Jan Paweł II spotkał się z Joe Bidenem 12 kwietnia 1980 roku. Kilka dni później senator Biden w rozmowie z katolickim magazynem „The Dialog” z jego rodzinnego stanu Delaware opisywał nadzwyczaj długą audiencję u papieża jako okazję do rozmowy na temat skutków odejścia od polityki odprężenia” w stosunkach Zachodu z ZSRS.

Joe i Jill Biden na audiencji u Jana Pawła II, fot. Wikipedia (domena publiczna) / Джо та Джилл Байден на аудієнції у Іоанна Павла II. Фото: Wikipedia (у відкритому доступі)

Biden powiedział wówczas, że zasięgnął rady papieża, jako przywódcy kościelnego i światowego, w sprawie Czechosłowacji i szerzej – jaki kurs powinny obrać Stany Zjednoczone w stosunkach z krajami Wschodu. Według relacji przyszłego prezydenta USA papież wyraził zaniepokojenie rozwojem komunizmu na półkuli zachodniej, zwłaszcza w Ameryce Łacińskiej. „Świat musi uznać wielką dysproporcję między bardzo bogatymi i bardzo biednymi oraz iluzję komunizmu, że jest w stanie zapewnić jakąś równość” – takie słowa papieża przywoływał Joe Biden.

Z relacji wówczas 37-letniego amerykańskiego senatora – wycytujemy podziw dla postaci św. Jana Pawła II. Biden nazwał papieża Polaka jednym z imponujących światowych przywódców, jakich kiedykolwiek spotkał, zwrócił też uwagę na osobisty magnetyzm, ciepło i poczucie humoru Ojca Świętego. Jak wspominał, papież argumentował, iż naród amerykański ma szczególne brzemię i nigdy nie zapomina o trudnej sytuacji jego ojczystej Polski i Europy Wschodniej. Jako swoistą klamrę tamtych słów można odczytać dzisiejsze słowa Joe Bidena, prezydenta USA: „Stany Zjednoczone potrzebują Polski i NATO tak samo, jak NATO potrzebuje Stanów Zjednoczonych”.

O dziedzictwie św. Jana Pawła II wspominała również premier Włoch Giorgia Meloni podczas swej wizyty w Polsce 20 lutego. Z prezydentem Joe Bidenem dosłownie minęła się na lotnisku w podrzeszowskiej Jasionce, na którym wylądowała w drodze do Kijowa, a prezydent USA wylatywał do Warszawy po powrocie z Ukrainy. Mówiąc

o wielowymiarowych wątkach łączących Polskę i Włochy, szefowa włoskiego rządu przywołała postać św. Jana Pawła II. „Historycznego giganta, giganta wiary” – podkreślała Meloni, przypominając, że dzień zaprzysiężenia jej rządu – 22 października – jest również liturgicznym wspomnieniem papieża Wojtyły.

Ojciec Święty był jedną z kilku postaci Kościoła – obok papieża Franciszka, św. Benedykta z Nursji i Służebnicy Bożej Chiary Corbelli Petrillo – wymienionych przez Giorgię Meloni w jej exposé, wygłoszonym we włoskim parlamencie pod koniec października ubiegłego roku. Św. Jan Paweł II to dla włoskiej premier „papież, mąż stanu, święty, którego miała zaszczyt poznać osobiście”. Puentując swoje przemówienie programowe, podkreśliła, że papież z Polski był dla niej nauczycielem wolności.

„Wolność, mawiał [św. Jan Paweł II], nie polega na robieniu tego, co lubimy, ale na posiadaniu prawa do robienia tego, co należy. Zawsze byłem wolnym człowiekiem, dlatego zamierzam robić to, co do mnie należy” – tak szefowa włoskiego rządu zakończyła swoje exposé.

Podane przykłady Giorgii Meloni i Joe Bidena, a więc polityków, których ideologicznie dzieli wiele, łączy przywiązanie do postaci św. Jana Pawła II. Dla wielu polityków na świecie, tych z lewa i z prawa, pozostaje on ważnym punktem odniesienia pomagającym działać i podejmować decyzje, o czym przekonujemy się szczególnie w czasach wielowymiarowego kryzysu

Family News Service

Podczas głosowania uchwały w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej / Під час голосування у Сенаті Польщі

Senat Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę wspierającą Ukrainę

W przyjętym jednogłośnie dokumencie izba wyższa polskiego parlamentu oddała hołd „poległym żołnierzom i cywilom, w tym obywatelom Polski, łącząc się w bólu z rodzinami poległych” oraz podziękowała „wszystkim wspierającym walczącą Ukrainę”.

Uchwała została przyjęta 21 lutego, w przeddzień rocznicy rosyjskiej napaści na państwo ukraińskie, w obecności ambasadora Ukrainy w Polsce Wasyla Zwarycza. Za głosowało 91 senatorów, nikt nie był przeciw ani się nie wstrzymał.

W dokumencie senatorowie wyrazili uznanie i szacunek dla obywateli i władz Ukrainy z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim na czele za heroiczną i godną naśladowania postawę podczas działań wojennych. I przypomnieli, że mija już rok od rozpętania przez Rosję zbrodniczej wojny przeciw wolnej i suwerennej Ukrainie.

„Choć działania wojenne trwają od 2014 roku, kiedy zajęto Krym i część Donbasu, przed 12 miesiącami Rosja rozpoczęła wojnę totalną, której celem jest podbicie całego kraju i eksterminacja Ukraińców – czytamy w uchwale. – Agresor nie cofa się przed niczym, torturując i zabijając jeńców wojennych, terroryzując ludność cywilną bombardowaniami osiedli, szkół i szpitali, pozbawiając ludzi dostępu do prądu, wody i żywności”.

Senatorowie przypomnieli: „Od pierwszych godzin agresji Polki i Polacy bezwarunkowo wsparli walkę Ukraińców z kolejną próbą ich zagłady. Milionom uchodźców okazaliśmy niespotykaną w skali świata solidarność i serdeczność. Otworzyliśmy

przed nimi drzwi naszych domów, pospieszyliśmy z pomocą humanitarną, medyczną i wojskową”. I zauważyli, że „Polska od dawna ostrzegała Europę i świat przed śmiertelnym zagrożeniem, jakim był powrót do imperialnej polityki umacniającego się w despotii Kremla. Dopiero rozpętanie potwornej wojny przekonało zachodnie demokracje o strategicznym wymiarze rosyjskiej agresji”. Ta napaść zmieniła przestrzeń strategiczną – wymusiła nowe zbrojenia, spowodowała mobilizację NATO i wzmocnienie Unii Europejskiej, a także odnowienie przywództwa Stanów Zjednoczonych. Prezydent Joe Biden nazwał to konfrontacją demokracji z autorytaryzmem.

Jak podkreślono w dokumencie, zarówno „NATO, jak i Unia Europejska zrozumiały skalę zagrożenia i adekwatnie na nie odpowiedziały. Pomoc wojskowa, humanitarna i finansowa dla Ukrainy osiągnęła bezprecedensową skalę”.

Moskwa liczyła na chwiejność wolnego świata, ale się zawiodła, gdyż tym razem demokratyczne państwa stanęły murem za Kijowem. „Ukraińcy bronią nie tylko swego kraju, ale także Europy. Przelewają krew za Ojczyznę, za własne rodziny, lecz również za swoje aspiracje europejskie i atlantyckie, za wolność własną i naszą” – czytamy w uchwale.

„Społeczność międzynarodowa uznaje ich bohaterstwo i determinację – przypominają autorzy dokumentu. – Aż 141 krajów głosowało za bezprecedensową rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ potępiającą rosyjską agresję, a ponad 40 państw uczestniczy w skoordynowanej wojskowej pomocy dla Ukrainy”.

Od 1991 roku, od proklamowania niepodległości Ukrainy, kolejne rządy w Warszawie były liderami wsparcia i organizatorami jednoczenia światowej opinii publicznej na rzecz ukraińskiej niepodległości.

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej wielokrotnie kierował wyrazy wsparcia dla braterskiego narodu. Także dziś, w rocznicę barbarzyńskiej agresji Rosji na Ukrainę, docenia żołnierskie męstwo, cywilną determinację oraz śmiałe przywództwo walczącej Ukrainy. [...] bezwzględnie potępia rosyjskie działania wojenne w Ukrainie i dokonywane w ich trakcie zbrodnie wojenne, które powinny być osądzone przez Międzynarodowy Trybunał Karny” – napisano w uchwale.

Marszałek Senatu Tomasz Grodzki wyczytał tekst uchwały ambasadorowi Wasylowi Zwaryczowi, który podziękował Polakom za to, że pokazują nie słowem, ale czynem, jak działać, gdy zagrożona jest nie tylko Ukraina, ale też cała europejska demokracja i prawo międzynarodowe.

„Dajecie przykład, jak reagować nie tylko słowami, ale i czynami w warunkach realnego zagrożenia istnienia nie tylko narodu ukraińskiego, Ukrainy, ale całej cywilizacji europejskiej” – powiedział Zwarycz.

Dyplomata podkreślił, że Ukraina wraz ze swoimi sojusznikami broni prawa międzynarodowego, ukraińskie wojsko broni prawa do swojego istnienia z bronią w ręku, w tym uzyskaną od Polski. I dodał, że nadal będzie to robić i „nigdy nie zmęczy się walką o naszą i waszą wolność”.

Redakcja za www.senat.gov.pl

Prezydent Polski
Andrzej Duda /
Президент Польщі
Андрей Дуда

© Grzegorz Jakubowski / K

Oreǳie Prezydenta RP

Szanowni Państwo!

Dokładnie rok temu, 23 lutego, zaledwie kilka godzin przed rosyjską agresją byłem w Kijowie, by wspierać Ukrainę. Rozmawiałem z Prezydentem Wołodymyrem Zełenskim. Żegnając się, ujrzałem w jego oczach wielką determinację i odwagę.

Powiedział mi wówczas: Możemy się już nigdy nie zobaczyć. Nikt tu się nie podda. Będziemy walczyć do samego końca.

Odpowiedziałem: Wołodymyr! Zobaczymy się jeszcze wiele razy. Na Polskę zawsze możecie liczyć. Zostańcie z Bogiem!

Dlatego, kiedy świat spodziewał się, że Kijów padnie w trzy dni, a cała Ukraina w tydzień, my w Polsce wiedzieliśmy, że tak się nie stanie. Bo to, co nas łączy – Polaków i Ukraińców, to wielkie umiłowanie wolności. Tak wielkie, że można za nie oddać życie!

Droǳy Rodacy!

My, Polacy, jak mało który naród na świecie, rozumiemy tragedię Ukrainy. Wiemy, czym jest wojna, śmierć i cierpienie, zburzone miasta i zbrodnie ludobójstwa. Ale nasza historia jest świadectwem, że nawet zbrodnie i prześladowania nie złamią prawdziwego ducha wolności!

Zaprzeczeniem wolności jest zniewolenie, jest imperializm, są chore marzenia o dominacji nad innymi. Władimir Putin, rozpętując wojnę na Ukrainie, chciał odbudować rosyjskie imperium, chciał podzielić świat i trwale uzależnić Europę od swoich surowców. Miał w tym poparcie zdecydowanej większości Rosjan.

Dziś, po roku wojny, wiemy, że im się to nie udało, że Rosja nie podbiła Ukrainy. Zachodni świat jest zjednoczony. Rola NATO

wzrosła, a do Sojuszu przystępują kolejne państwa. Europa nareszcie kończy z uzależnieniem od rosyjskiej ropy i gazu.

Putin ponosi porażkę. Nie zrealizował żadnego ze swoich strategicznych celów. Powstrzymało go bohaterstwo ukraińskich żołnierzy i ukraińskiego społeczeństwa. Powstrzymała go postawa Polski i innych państw, które od pierwszego dnia wspierały Ukrainę. Ale to wszystko nie byłoby możliwe bez silnego przywództwa Stanów Zjednoczonych.

Polska jest liderem pomocy dla Ukrainy. Zarówno tej wojskowej, jak i humanitarnej. Właśnie dlatego jesteśmy celem zorganizowanej, cynicznej rosyjskiej propagandy i dezinformacji.

Szanowni Państwo!

Rosja jeszcze nie przegrała, a Ukraina jeszcze nie zwyciężyła. Dobrze wiemy, że droga do tego zwycięstwa jest jeszcze daleka i będzie okupiona wielkim wysiłkiem i ofiarami. Ale nie ma innej drogi. Wszelkie próby dogadania się z Rosją za plecami Ukrainy są krótkowzroczne i doprowadzą do jeszcze większej tragedii w przyszłości. Nie ma powrotu do tego, co było przed 24 lutego. Nie ma powrotu do business as usual z Rosją!

Żeby zapanował trwały pokój, Ukraina musi zwyciężyć. A żeby miała na to szansę, potrzebna jest jedność całego wolnego świata. Dlatego przez ostatni rok podczas spotkań ze światowymi przywódcami zabiegałem o wsparcie dla walczącej Ukrainy, które jest niezwykle ważne dla bezpieczeństwa Polski i całego naszego regionu.

Ofensywa dyplomatyczna Polski w ostatnich dniach przynosi efekty. Moje spotkania z Sekretarzem Generalnym Sojuszu Północnoatlantyckiego, Królem i Premierem Wielkiej Brytanii, Prezydentem Francji, Kanclerzem Niemiec, Premierem Włoch oraz przywódcami państw wschodniej flanki NATO wzmacniają nasze sojusze.

Polska jest bezpieczna. Doceniamy obecność wojsk amerykańskich i Sojuszu Północnoatlantyckiego w naszym kraju. Ale swoje bezpieczeństwo opieramy głównie na sile własnej armii, którą konsekwentnie wzmacniamy i modernizujemy.

Historyczna wizyta prezydenta Stanów Zjednoczonych Joe Bidena w Warszawie pokazuje, jak ważny jest sojusz polsko-amerykański. Zgadzam się z prezydentem Bidenem: Polska potrzebuje Ameryki, a Ameryka potrzebuje Polski!

Stany Zjednoczone są gwarancją bezpieczeństwa na starym kontynencie. Wielu w Europie o tym zapomina. My pamiętamy. Dlatego priorytetem polskiej prezydencji w Unii Europejskiej w pierwszym półroczu 2025 roku będzie pogłębienie współpracy między Unią, a Stanami Zjednoczonymi, zacieśnienie więzów transatlantyckich.

Droǳy Rodacy!

Polska jest krajem Solidarności. Wielkiego ruchu, który zrzesał miliony ludzi, który zmienił najnowszą historię świata, przyczyniając się do upadku komunizmu. Jesteśmy z tego dumni.

Po wybuchu wojny pokazaliśmy, że Solidarność to nie tylko wspaniała historia, ale że Solidarność żyje w nas. Otworzyliśmy przed naszymi sąsiadami swoje serca i nasze domy. Nie było i nie ma w Polsce obozów dla uchodźców. Naszych gości przyjmowaliśmy i przyjmujemy w naszych domach. To dla nas druga fala Solidarności. Solidarność z Ukrainą!

Jako Naród zachowaliśmy się jak trzeba. Jeszcze raz za to wszystkim Polakom z całego serca dziękuję!

Ukraina wciąż potrzebuje wielkiego wsparcia ze strony całego wolnego świata. Bo właśnie o tę wolność walczy. Wiemy, że konsekwencje tej wojny dotyczą nas wszystkich, ale także wielu ludzi na całym świecie, ale pamiętamy, że to ukraiński naród płaci za wolność najwyższą cenę – cenę życia.

I właśnie dlatego z Polski, z kraju Solidarności, płynie do całego świata apel: bądźcie solidarni z Ukrainą! Powtarzamy słowa, które Polacy mieli na ustach, walcząc o swoją wolność: nie ma wolności bez Solidarności!

Niech żyje wolna Ukraina!

Niech żyje Polska!

APEL PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DS. POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ DO POLONII ŚWIATA O SOLIDARNOŚĆ Z WALCZĄCĄ UKRAINĄ W 1. ROCZNICĘ ROSYJSKIEJ AGRESJI

Drodzy Rodacy!

Rok temu, 24 lutego, Rosja zaatakowała Ukrainę. Do tej chwili nie wyobrażaliśmy sobie, że w XXI wieku w Europie może wybuchnąć wojna, a ludzkie życie, poszanowanie pokoju, suwerenności i integralności granic może być tak brutalnie zniszczone przez imperialną Rosję, która – za cenę powrotu do polityki międzynarodowej – postanowiła sprzeniewierzyć wszystkie głoszone do tej pory publicznie ideały i bestialsko zniszczyć Naród ukraiński.

Umiłowanie niepodległości, wolności i demokracji sprawiło jednak, że bohaterska Ukraina skutecznie stawiała czoła najeźdźcom. W tej walce ogromną rolę odegrała Polska – przyjmując miliony uchodźców, przekazując sprzęt i uzbrojenie oraz inicjując sankcje wobec Rosji – a także cała wspólnota międzynarodowa. Można powiedzieć, że dzięki Polsce świat przejrzał na oczy i zrozumiał, że celem Rosji nie jest pokój i dobrobyt, ale wojna i zniszczenie.

Rok temu apelowałem do Państwa o solidarność z Ukrainą. Polonia z całego świata odpowiedziała licznymi akcjami protesta-

Jan Dziedziczak, pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za granicą / Ян Дзедзічак, урядовий уповноважений у справах польської діаспори та поляків за кордоном

cyjnymi, zbiórkami i solidarnością. Ze swej strony zrealizowaliśmy ogromne programy

pomocy naszym Rodakom, posiadaczom Karty Polaka, którzy schronili się w Polsce, i tym, którzy na Ukrainie pozostali.

Dziś, w rocznicę brutalnej rosyjskiej agresji, wzywam Państwa ponownie! Nie możemy zapomnieć – ani my, ani świat – że WOJNA NADAL TRWA, codziennie giną ludzie, niszczone są budynki, infrastruktura, miasta i wsie.

Tylko jedność świata w potępieniu Rosji, a także pomoc Ukrainie i solidarność z jej Narodem będzie w stanie zakończyć okrutną zbrodnię. Dlatego zapraszam Państwa, by przyłączyć się do naszych akcji rocznicowych – „Wieczór polsko-ukraińskiej przyjaźni”, „Błękitno-żółty gołąbek pokoju w szkołach”, „Minuta ciszy za ofiary rosyjskiej agresji na Ukrainę”.

Szczegóły akcji znajdą Państwo w kolejnych informacjach na stronie oraz na moim profilu na Facebooku

Niech żyje wolna i niepodległa Ukraina!
Niech żyje wolna i niepodległa Polska!

źródło: www.gov.pl

Załużny podziękował Ukraińcom: staliśmy się silniejsi niż beton i stal

Dziękując wszystkim Ukraińcom za zaangażowanie w obronę kraju, naczelny dowódca Sił Zbrojnych Ukrainy, gen. Walerij Załużny zauważył: „W ciągu dziewięciu lat wojny staliśmy się mocniejsi niż beton i stal”.

„Fundamentem naszej stabilności są ludzie. Zwykli ludzie. Zwyczajni bohaterowie. Wśród nas. Z nami” – napisał w sieciach społecznościowych gen. Walerij Załużny.

Jak zaznaczył: „To ludzie, którzy chwycili za broń, by obronić swoich bliskich, swoje domy i swój kraj przed niesprowokowaną i nieuzasadnioną agresją wroga. To ludzie, którzy teraz, w tej chwili, biją okupanta, utrzymują pozycje, marzną w zimnej, ale ojczyźnej ziemi, ratują życie swoich braci, pomagają wojsku we wszystkim, w czym można pomóc”.

Głównodowodzący armią ukraińską podkreślił: „W ciągu dziewięciu lat wojny [rozpoczętej w 2014 roku, kiedy wybuchł konflikt zbrojny, wszczęty przez prorosyjskich separatystów w Donbasie – red.] staliśmy się silniejsi niż beton i stal, bo pamiętamy przykłady niezłomności obrońców DAP i Azowstalu”.

Wpis zakończył słowami: „Dziękuję Ukraińcy! Dla wszystkich służących w szeregach Sił Zbrojnych i innych formacjach sił obronnych Ukrainy – szacunek i głęboka wdzięczność. Wszystkim, którzy pomagają, wspierają, wierzą – niski ukłon. Wszystkim, którzy zginęli za wolność – wieczna pamięć i cześć. Będziemy trwać. I zwyciężymy!”.

Gen. Walerij Załużny zamieścił swój wpis na Facebooku i Telegramie 24 lutego – w pierwszą rocznicę rozpoczęcia pełnoskalowej inwazji wojsk rosyjskich na Ukrainę.

Redakcja

Naczelny dowódca Sił Zbrojnych Ukrainy, generał Walerij Załużny / Головнокомандувач Збройних Сил України генерал Валерій Залужний

ReBuild Ukraine w Warszawie

W stolicy Polski odbyła się konferencja poświęcona powojennej odbudowie i rozwojowi zniszczonych miast i hromad Ukrainy z udziałem przedstawicieli organizacji międzynarodowych, instytucji finansowych, rządowych oraz ukraińskich społeczności lokalnych.

Trwająca od ponad roku wojna na Ukrainie spowodowała wielkie straty w gospodarce i ludziach, największe w przemyśle, infrastrukturze i biznesie. Kraj zmagają się z 30-procentową inflacją, 33-proc. spadkiem PKB, uszkodzone zostało 75 proc. infrastruktury energetycznej, ponad 5 mln ludzi straciło pracę, ponad 6 mln przeniosło się za granicę, miejsce zamieszkania zmieniło w sumie 10 mln osób.

Czas powojenny przyniesie wiele wyzwań i stworzy nowe możliwości w odbudowie Ukrainy. Aktualnie koszty odbudowy szacuje się na minimum 900 mld USD – podała Polska Agencja Inwestycji i Handlu. Kijów będzie potrzebować międzynarodowego wsparcia. Dlatego władze państwa ukraińskiego wspólnie z międzynarodową społecznością rozpoczęły debatę na ten temat.

W Warszawie w dniach 15-16 lutego odbyła się Międzynarodowa Wystawa i Konferencja ReBuild Ukraine 2023 poświęcona procesom naprawczym i rozwojowi społeczności lokalnych, miast i hromad na Ukrainie. Zaadresowana była do organizacji międzynarodowych, instytucji i funduszy finansowych, przedstawicieli krajów, instytucji rządowych, miast partnerskich, szefów władz lokalnych i stowarzyszeń branżowych. Jej celem było przyciągnięcie dużych między-

Ołeksandr Czerniachowicz, Wiktorija Laskowska i Sergij Suchomłyn na ReBuild Ukraine 2023 w Warszawie / Олександр Черняхівич, Вікторія Ляковська-Щур та Сергій Сухомлін на ReBuild Ukraine 2023 у Варшаві

Przedstawiciele lokalnych społeczności ukraińskich wśród uczestników konferencji / Представники місцевих українських громад серед учасників конференції

Andrzej Poczobut skazany

Sąd w Grodnie 8 lutego w pokazowym procesie skazał działacza Związku Polaków na Białorusi i dziennikarza na osiem lat więzienia o zastrzonym rygorze. W ocenie polskich władz jest to jaskrawy przejaw prześladowania mniejszości polskiej w tym kraju.

49-letni Andrzej Poczobut został zatrzymany w marcu 2021 roku. W areszcie ani razu nie miał możliwości spotkania z rodziną. Reżim próbował go nakłonić do wyjazdu z Białorusi, ale działacz polskiej mniejszości odmówił. Nie zgodził się też na wysłanie prośby o ułaskawienie do dyktatora Aleksandra Łukaszenki.

Proces Poczobuta rozpoczął się 16 stycznia i toczył się przed Grodzieńskim Sądem Obwodowym. Rozprawy były utajnione, o czym zdecydował sędzia Dmityrij Bubiencyk na wniosek prokuratora. Do sali sądowej wpuszczono tylko rodzinę oraz przedstawicieli białoruskich mediów państwowych. Pozostałe osoby, które przybyły do sądu, pozostały pod drzwiami.

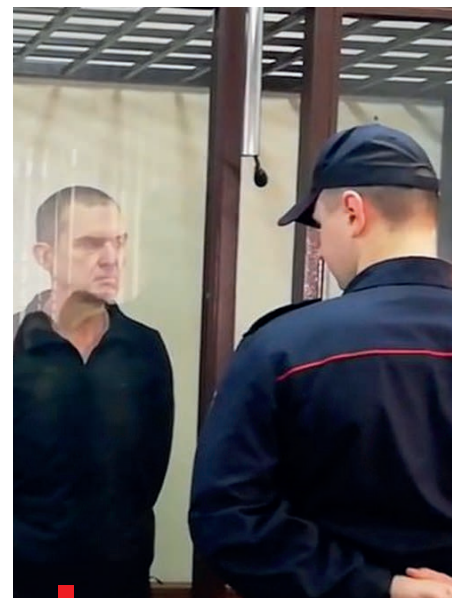
Poczobut był oskarżony z dwóch artykułów kodeksu karnego, dotyczących „wzniesienia nienawiści” oraz „wzywania do działań na szkodę Białorusi”. Zdaniem białoruskiego sądu Polak miał „wzywać do działań na szkodę Białorusi” za pośrednictwem publikacji w mediach i Internecie, a także popełnić „celowe działania, mające na celu wzniesienie wrogości i nienawiści na tle narodowościowym, religijnym i społecznym”.

8 lutego zapadł wyrok: osiem lat kolonii kamej o zastrzonym rygorze. Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało w tej sprawie oświadczenie – zamieszczamy je niżej

Oświadczenie MSZ w sprawie wyroku w procesie Andrzeja Poczobuta

Ministerstwo Spraw Zagranicznych z najwyższym oburzeniem przyjmuje informację o wyroku sądu w Grodnie skazującym jednego z liderów Związku Polaków na Białorusi, Andrzeja Poczobuta, na karę 8 lat więzienia. Motywowany politycznie, wymierzony w polską tożsamość, pokazowy proces i dzisiejszy wyrok są wyraźnym świadectwem antypolskich działań władz Białorusi. Potępiamy niesprawiedliwy wyrok wydany przez sąd autorytarnego państwa. Andrzej Poczobut to polski i białoruski patriota. Stoimy za nim.

Trwająca od wielu lat systemowa dyskryminacja polskiej mniejszości narodowej na Białorusi została zwieńczona dziś skandalicznym wyrokiem wieloletniego

**Andrzej Poczobut /
Андрей Почобут**

– a także zapowiedziało, że nie zaprzestanie starań w sprawie uwolnienia Poczobuta. „Będziemy kontynuować każde działanie, zgodne z prawem, które może doprowadzić do zwolnienia tego wielkiego człowieka z więzienia” – powiedział rzecznik MSZ Łukasz Jasina.

Organizacje praw człowieka uznały Poczobuta za więźnia politycznego, a postępowanie wobec niego – za motywowane politycznie. Polskie władze oraz społeczność międzynarodowa zaapelowały do władz Białorusi o uwolnienie aktywisty oraz zaprzestanie represji przedstawicieli mniejszości.

Redakcja za: www.gov.pl

więzienia dla aresztowanego niemal dwa lata temu polskiego działacza. Nie godzimy się na wykorzystywanie mieszkających na Białorusi Polaków jako zakładników politycznych.

Polska stanowczo i niezmiennie domaga się wywiązywania się białoruskich władz z obowiązujących zasad prawa międzynarodowego i umów dwustronnych. Apelujemy o zaprzestanie działań wymierzonych w polską mniejszość narodową. Wzywamy do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Andrzeja Poczobuta, a także innych działaczy Związku Polaków, w tym Andżeliki Borys, oraz wszystkich pozostałych więźniów politycznych na Białorusi.

*Łukasz Jasina, rzecznik prasowy MSZ,
8 lutego 2023 roku*

narodowych firm, które mogą być zainteresowane rozwojem i inwestycjami nad Dnieprem.

Inicjatywa odnotowała sukces zarówno pod względem udziału wystawców, jak i publiczności. Uczestniczyły w niej ukraińskie firmy budowlane i inżynieryjne oraz międzynarodowi producenci materiałów budowlanych, maszyn budowlanych i sprzętu inżynieryjnego – łącznie ponad 300 wystawców, przedstawiciele rządów państw europejskich, m.in. Danii, Łotwy, Polski, a także reprezentanci miast i władz lokalnych z Ukrainy, m.in. z Czernihowa, Winnicy, Buczy, Chersonia, Mariupola, z Żytomierszczyzny zaś merowie Żytomierza i Owrucza.

Przedstawiciele 20 lokalnych społeczności ukraińskich zaprezentowali swoje potrzeby w zakresie odbudowy infrastruktury i mieszkalnictwa, zwłaszcza szkół, szpitali, infrastruktury społecznej, ośrodków sportowych, a także infrastruktury związanej z rozwojem miast, jak lotniska czy parki przemysłowe, oraz własny potencjał inwestycyjny. Każde z reprezentowanych miast ma przygotowane plany, wizualizacje, kosztorysy i budżety, potrzebują jedynie partnerów inwestycyjnych.

„W odbudowie Ukrainy chce uczestniczyć już blisko 1750 polskich firm” – poinformował obecny na konferencji minister rozwoju i technologii Waldemar Buda. Jak dodał, są to przedsiębiorstwa z branży budowlanej, spożywczej i farmaceutycznej. „Wspólnie przygotowujemy się, aby być gotowi do podjęcia współpracy z ukraińskimi firmami po wojnie” – zacytowało na Twitterze słowa szefa resortu Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Wiktorija Laskowska

Franciszek wyraził przekonanie, że współpraca różnych wyznań i religii przygotowuje pokojową przyszłość, a interesy ekonomiczne i polityczne, które powodują wojnę, ustąpią wreszcie miejsca dobru wspólnemu narodów / Папа Франциск висловив переконання, що співпраця різних конфесій і релігій готує мирне майбутнє, а економічні та політичні інтереси, які спричиняють війни, нарешті поступляться місцем спільному благу народів

Papież spotkał się z Wszechukraińską Radą Kościołów

„Módlmy się codziennie o trwały pokój na Ukrainie” – powiedział Franciszek na audiencji generalnej po rozmowie z przedstawicielami ukraińskich Kościołów i związków wyznaniowych. Przywódców religijnych Ukrainy natomiast zapewnił: „Noszę was w sercu i proszę Boga, by miał litość dla tego tak odważnego narodu”.

Wizyta delegacji Ukraińskiej Rady Kościołów i Organizacji Religijnych w Watykanie miała miejsce w dniach 24-26 stycznia tego roku. Podczas pobytu w Rzymie przywódcy religijni Ukrainy odbyli spotkania z szefami dykasterii ds. komunikacji, dialogu międzyreligijnego, popierania jedności chrześcijan, z sekretarzem stanu oraz sekretarzem ds. stosunków z państwami i organizacjami międzynarodowymi. Wzięli też udział w nieszporach w święto Nawrócenia św. Pawła, sprawowanych przez Ojca Świętego w bazylice św. Pawła za Murami na zakończenie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.

Punktem kulminacyjnym wizyty było spotkanie z papieżem Franciszkiem 25 stycznia. Przedstawiciele ukraińskich Kościołów i związków wyznaniowych po raz pierwszy mieli okazję osobiście rozmawiać z Ojcem Świętym. Papież przyjął ich przed

audiencją generalną. Delegaci zwrócili się do niego z prośbą o dalszą modlitwę za Ukrainę i walkę o prawdę. Papież zapewnił ich: jestem blisko was i modłę się za was.

Franciszek podkreślił znaczenie jedności Ukraińców. „Dziękuję za tę waszą jedność, to wiele dla mnie znaczy. To jest jak dzieci w rodzinie, z których jedno jest tu, drugie tam i tam, ale gdy ich mama jest chora, wszyscy są razem” – powiedział. Zaznaczył, że nie ma znaczenia, czy to Ukraina żydowska, islamska, chrześcijańska, prawosławna czy katolicka, „ważna jest Ukraina, »mama« Ukraina i wszyscy razem! I to pozwala widzieć tkankę waszej rasy. Dajecie przykład w obliczu ogromnej powierzchowności, którą widzimy dziś w naszej kulturze”.

Wspomniał, że jako dziecko miał kontakt z liturgią w języku ukraińskim i od tego czasu rośnie jego sympatia do Ukrainy. „Ta stara sympatia rosła i sprawiła, że jestem bliżej was. Nie wątpcie, modłę się za was! Noszę was w sercu i proszę Boga, aby zmiłował się nad tym tak dzielnym narodem” – powiedział Ojciec Święty.

Wchodzący w skład delegacji zwierzchnik Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego, abp Światosław Szewczuk poinformował, że podczas spotkania z papieżem przekazał mu listę 41 więzionych w Rosji ukraińskich lekarzy, podziękował mu za list, jaki Franciszek napisał

do narodu ukraińskiego 24 listopada 2022 roku, za duchową bliskość, solidarność i wsparcie Ukrainy. Ojciec Święty obiecał, że zrobi wszystko, aby doprowadzić do uwolnienia przetrzymywanych medyków.

Trzydniowa wizyta w Watykanie przywódców religijnych Ukrainy zakończyła się odwiedzinami ukraińskich dzieci leczonych w rzymskim szpitalu Dzieciątka Jezus.

Przypomnijmy, w skład Wszechukraińskiej Rady Kościołów i Organizacji Religijnych wchodzi 15 kościołów i związków wyznaniowych: Kościół Prawosławny Ukrainy, Ukraiński Kościół Prawosławny Patriarchatu Moskiewskiego, Ukraiński Kościół Greckokatolicki, Kościół rzymskokatolicki na Ukrainie, Wszechukraiński Związek Stowarzyszeń Ewangelicznych Chrześcijan Baptystów, Ukraiński Kościół Zielonoświątkowców, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Ukraiński Kościół Ewangelicki, Ukraiński Kościół Luterski, Zakarpacki Kościół Reformowany, Niemiecki Kościół Ewangelicko-Luterski Ukrainy, diecezja ukraińska Apostolskiego Kościoła Ormiańskiego, Stowarzyszenie Żydowskich Organizacji Ukrainy, Administracja Religijna Muzułmanów Ukrainy i Ukraińskie Towarzystwo Biblijne.

Redakcja

Abp Mokrzycki: modlitwa i post przywróca pokój w Ukrainie i w naszych sercach

„W tym trudnym dla nas czasie lepiej rozumiemy moc modlitwy i potrzebę posiadania wrażliwego serca, dlatego przybyliśmy do naszej duchowej stolicy – do Matki Bożej Berdyczowskiej – aby poprzez modlitwę i post wejść na drogę powrotu pokoju do Ukrainy i naszych serc” – powiedział w Berdyczowie metropolita lwowski abp Mieczysław Mokrzycki w trakcie ogólnonarodowej modlitwy o pokój.

Ukraińscy biskupi, duchowieństwo, osoby konsekrowane i wierni świeccy zgromadzili się w sanktuarium narodowym w Berdyczowie 24 lutego w pierwszą rocznicę inwazji Rosji na Ukrainę.

Piątkowe nabożeństwo rozpoczęło się wystawieniem Najświętszego Sakramentu i modlitwą różańcową. Modlitwa połączona była z rozważaniami nawiązującymi do cierpienia narodu ukraińskiego oraz adoracją w ciszy.

Cztery części różańca poprowadzili: ordynariusz diecezji charkowsko-zaporoskiej, bp Paweł Gonczaruk, ordynariusz diecezji odesko-symferopolskiej, bp Stanisław Szynkora OFM, administrator apostolski diecezji mukaczewskiej, bp Mikołaj Łuczok OP oraz ordynariusz diecezji kijowsko-żytomierskiej, bp Witalij Krywicki SDB. Bolesna część różańca stała się szczególną modlitwą za tych, którzy zostali okaleczeni przez wojnę, o uzdrowienie ich ran oraz o nawrócenie agresorów. Kontemplacja tajemnic chwalebnych była wyrazem nadziei na rychłe zakończenie wojny.

Na zakończenie modlitwy różańcowej zgromadzeni odśpiewali „Litanię loretańską”, a biskup łucki Witalij Skomarowski odczytał Akt poświęcenia Ukrainy Niepokalanemu Sercu Maryi.

Podczas homilii nuncjusz apostolski na Ukrainie, abp Visvaldas Kulbokas nazwał sanktuarium berdyczowskie „symbolem schronienia”. Zachęcił do uciekania się w najtrudniejszych chwilach do Maryi, zwrócił uwagę na potrzebę troski o ludzkie życie oraz zachęcił do nieustannej modlitwy o wiarę. „Nasza modlitwa w dużej mierze decyduje o tym, czy Ukraina będzie zjednoczona, czy Ukraina będzie pełna wiary, czy Ukraina będzie w stanie obronić swoich synów i córki przed agresją” – podkreślił nuncjusz apostolski.

Episkopat Ukrainy złożył na ręce nuncjusza słowa wdzięczności papieżowi Franciszkowi za jedność z biskupami i całym narodem ukraińskim. Ojciec Święty wielokrotnie wzywał do zaprzestania wojny, modlił się o pokój, jak również zapewniał o swojej modlitewnej pamięci o wszystkich ofiarach agresji rosyjskiej oraz o tych, którzy spieszą im z pomocą.

Episkopat Ukrainy w modlitwie o pokój na Ukrainie w sanktuarium berdyczowskim / Український єпископат у молитві за мир в Україні в Бердичівському санктuariї

Cztery części różańca poprowadzili biskupi Ukrainy / Чотири частини вервиці очолили єпископи України

„Pozostaniemy blisko udręczonego narodu ukraińskiego, który nadal cierpi, i zastanowimy, czy zrobiono wszystko, co możliwe, aby powstrzymać tę absurdalną wojnę” – napisał papież na Twitterze w pierwszą rocznicę wy-

buchu wojny. Podkreślił, że pokój zbudowany na gruzach nigdy nie będzie prawdziwym zwycięstwem.

Family News Service

Mikołaj Kopernik, człowiek, który wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię

Ten wybitny astronom, twórca przełomowej w jego czasach teorii heliocentrycznej budowy Układu Słonecznego, udowodnił, że to nie Ziemia stanowi centrum wszechświata, ale razem z innymi planetami krąży wokół Słońca. Uchwałą Senatu RP Kopernik został patronem roku 2023.

Mikołaj Kopernik, człowiek wielu talentów: astronom, kanonik, prawnik, matematyk, lekarz i ekonomista, urodził się w Toruniu 19 lutego 1473 roku, przy ówczesnej ul. św. Anny (obecnie ul. Kopernika 15). Był najmłodszym dzieckiem kupca Mikołaja Kopernika i Barbary z rodu Watzenrode. Miał dwie siostry i brata: Andrzeja, Barbarę i Katarzynę. W wieku 10 lat stracił ojca. Opiekę nad nim objął wuj Łukasz Watzenrode, człowiek gruntownie wykształcony, przyszły biskup warmiński.

Pierwsze nauki Mikołaj pobierał w rodzinnym mieście. Ukończył szkołę parafialną przy kościele św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty, gdzie nauczył się łaciny, podstaw matematyki i astronomii. Dzięki protekcji i finansowemu wsparciu wuja mógł podjąć studia na Akademii Krakowskiej, a następnie na najlepszych europejskich uczelniach. W wieku 18 lat wstąpił na Wydział Sztuk Wyzwolonych w Akademii Krakowskiej. Był to wówczas znany ośrodek matematyczny, astronomiczny i humanistyczny, a pobyt młodego Mikołaja w Krakowie przypadł na okres świetności tzw. krakowskiej szkoły astronomiczno-matematycznej. Młodzieniec miał okazję zdobywać wiedzę od największych mistrzów i profesorów.

Astronomia, chociaż poświęcał jej największej części czasu, była tylko jedną z wielu dziedzin nauki, którą się pasjonował. W 1496 roku

rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie w Bolonii (ukończył je w roku 1501). Poznał tam wielu inspirujących ludzi, takich jak astronom Dominik Maria Novara, geograf Marek z Benewentu, malarz Francesco Francia, przyszły poeta Ermico Caiado i kanonik Erhard Truchsess, którzy mieli olbrzymi wpływ na jego rozwój intelektualny.

Edukację wyższą kontynuował na Uniwersytecie w Padwie, gdzie w latach 1501-1503 studiował medycynę i filologię grecką. Równoległe zgłębiał wiedzę prawniczą zwińczoną uzyskaniem doktoratu z prawa kanonicznego na uniwersytecie w Ferrarze (1503 rok). Licencjat z medycyny zaś umożliwił mu prowadzenie praktyki lekarskiej.

Podczas pobytu we Włoszech przebywał także w Rzymie, gdzie spotkał się z Leonarodem da Vinci.

W 1503 roku wrócił do Polski. Osiadł w Lidzbarku Warmińskim i został sekretarzem swojego wuja oraz kanonikiem kapituły warmińskiej. Mimo że był zachęcany do przyjęcia sakramentu kapłaństwa, a jego wuj namawiał go nawet, aby objął po nim biskupstwo warmińskie, zdecydował jednak, że chce poświęcić życie nauce. Bardzo mu zależało, by jego wiedza służyła ludziom i ojczyźnie.

W 1510 roku przeniósł się do Fromborka, gdzie oddał się pracy naukowej. Na szczycie wieży urządził obserwatorium astronomiczne. Przyrządy astronomiczne sprowadzał albo konstruował je sam. Jednym z nich było astrolabium. W kontaktach był bezpośredni i przyjacielski, szybko zyskiwał sympatię otoczenia. W razie potrzeby potrafił przerwać astronomiczne obliczenia, by udać się z pomocą do chorego. Udzielał porad prawnych.

Kiedy wybuchła wojna polsko-krzyżacka (1519-1521) Kopernik mieszkał w Olsztynie,

gdzie od trzech lat sprawował urząd administratora dóbr kapituły. Jego talent organizacyjny przyczynił się do skutecznej obrony jednego z najważniejszych fortów południowej Warmii przed Krzyżakami. Wzmocnienie m.in. fortyfikacji zamku olsztyńskiego sprawiło, że nadciągające w 1521 wojska krzyżackie zrezygnowały z jego oblężenia. Gdy sytuacja polityczna w regionie się uspokoiła, Kopernik mógł całkowicie poświęcić się karierze naukowej. Pod koniec 1521 roku wrócił do Fromborka.

Astronom badał i obserwował niebo oraz kontynuował pisanie swojego największego dzieła „De revolutionibus orbium coelestium” („O obrotach sfer niebieskich”), złożonego z sześciu ksiąg, w którym wyłożył istotę teorii heliocentrycznej budowy Układu Słonecznego.

Prowadzone przez Kopernika prace nie były aprobowane przez jego zwierzchników. Odkrycia astronoma burzyły ówczesną wizję kosmosu. Mówiły o wszechświecie to, czego nie było w Biblii, za co można było zostać spalonym na stosie. Jego teoria, że Ziemia obraca się wokół Słońca, a nie na odwrót, jak wcześniej sądzono, była rewolucją nie tylko w astronomii, ale i postrzeganiu miejsca człowieka we wszechświecie, ze wszystkimi skutkami filozoficznymi, religijnymi, a nawet politycznymi. Nie chcąc konfrontować się z oficjalną geocentryczną doktryną Kościoła, Kopernik zamknął w skrzyni swe dzieło na prawie trzydzieści lat. W efekcie jeden z najważniejszych traktatów w dziejach nauki został wydany drukiem dopiero pod koniec życia wielkiego astronoma, gdy miał

prawie 70 lat, 21 marca 1543 roku w Norymberdze. Niestety, trafił do spisu ksiąg zakazanych (z którego zniknął dopiero po przeszło dwustu latach). Kopernik zmarł dwa miesiące później, 21 maja 1543 roku, we Fromborku.

Mikołaj Kopernik był nie tylko astronomem, ale przede wszystkim prawnikiem, ekonomistą i lekarzem. Sformułował ilościową teorię pieniądza (pokazującą związek między ilością pieniądza w obiegu a poziomem cen) oraz prawo Kopernika-Greshama w ekonomii (gorszy pieniądz wypiera lepszy). Swą znajomość greki wykorzystał do przetłumaczenia na język łaciński dzieła literackiego greckiego moralizatora Teofilakta Symokatty, przypisuje mu się autorstwo poematu religijnego „Septem Sidera” („Siedem gwiazd”). Astronom zajmował się również kartografią. Sporządził mapy Warmii i zachodnich granic Prus Królewskich.

Polski Senat ustanowił rok 2023 rokiem Mikołaja Kopernika. Senatorowie w przyjętej uchwale napisali: „Senat Rzeczypospolitej Polskiej, podejmując uchwałę w 550. rocznicę urodzin tego Wielkiego Polaka, chce po raz kolejny przypomnieć jego postać i zasługi, na stałe obecne w naszej społecznej świadomości”.

To przypomnienie ma m.in. zachęcić młodych do inspirowania się tą niezwykle nowoczesną, jak na owe czasy, i niezwykle interdyscyplinarną postacią – napisali senatorowie. W dokumencie Senat zwrócił się do uczelni, szkół, organizacji społecznych i mediów o popularyzację Mikołaja Kopernika. „Senat RP zwraca się do uczelni, szkół, organizacji społecznych i mediów o popularyzację postaci Mikołaja Kopernika, który nie tylko dokonał jednego z najważniejszych odkryć w historii ludzkości, ale zapoczątkował również rewolucję naukową, która zmieniła postrzeganie świata. Jest zaliczany do najwybitniejszych uczonych w historii świata, a jego nazwisko jest nierozdzielnie związane z jego Ojczyzną

Wiktorija Laskowska

Srebrna moneta kolekcjonerska „Mikołaj Kopernik” / Срібна колекційна монета “Микола Коперник”

Mikołaj Kopernik na banknocie i monecie

Dla uczczenia 550. rocznicy urodzin wielkiego astronoma Narodowy Bank Polski wprowadził do obiegu okolicznościowy banknot kolekcjonerski oraz srebrną monetę kolekcjonerską z jego wizerunkiem. W kasie NBP za monetę trzeba zapłacić 950 zł, za banknot 160 zł.

Kolekcjonerski banknot polimerowy (plastikowy) „Mikołaj Kopernik” o nominale 20 zł został wyemitowany w nakładzie do 100 tys. egzemplarzy. Banknot ma wymiary 150 × 77 mm. Na stronie przedniej znajduje się najpopularniejszy portret astronoma, tzw. toruński, oraz stylizowane wizerunki kwadrantu (przyrząd do oznaczania położenia gwiazd) i fragmentu układu heliocentrycznego. Na stronie odwrotnej zostały przedstawione monety z czasów Kopernika: awersi i rewersi szóstaka gdańskiego, awersi szóstaka elbląskiego, awersi szóstaka pruskiego (Toruń), znów fragment układu heliocentrycznego, w tle zaś wizerunek Zamku Kapituły Warmińskiej w Olsztynie. Fragment wizerunku układu heliocentrycznego został zaczerpnięty z rękopisu traktatu Mikołaja Kopernika „O obrotach sfer niebieskich”, znajdującego się w Bibliotece Jagiellońskiej.

Banknot ma najbardziej zaawansowane na świecie zabezpieczenie: zabezpieczenie

optyczne z efektem ruchu i obrazem 3D, wielobarwny obraz widoczny w świetle UV z obu stron banknotu i okienka przezroczyste. Jego projektantem jest Krystian Michalczuk.

Srebrna moneta kolekcjonerska „Mikołaj Kopernik” ozdobiona bursztynem ukazała się w nominale 50 zł, w nakładzie do 7 tys. egzemplarzy. Jej średnica wynosi 45 mm, masa – 62,2 g, moneta ma gładki brzeg i wysoki relief. Została wykonana ze srebra próby Ag 999.

Rewers monety przedstawia fragment pomnika Mikołaja Kopernika w Warszawie oraz stylizowane słońce z promieniami i okrągłym elementem z bursztynu pośrodku, a wokół niego dwa rozchodzące się okręgi. Na awersie poza stałymi elementami, takimi jak wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, nominał oraz oznaczenie roku emisji, został umieszczony wizerunek Układu Słonecznego z dzieła Mikołaja Kopernika „O obrotach sfer niebieskich” oraz okrągły element z bursztynu. Monetę zaprojektowała Urszula Walerzak.

Monetę kolekcjonerską i banknot kolekcjonerski „Mikołaj Kopernik” można kupić m.in. w sklepie internetowym Kolekcjoner Narodowego Banku Polskiego lub jednym z 16 Oddziałów Okręgowych NBP, znajdujących się w każdym mieście wojewódzkim.

Wiktorija Laskowska

Banknot polimerowy (plastikowy) „Mikołaj Kopernik” o nominale 20 zł / Полімерна банкнота (пластик) «Микола Коперник» номіналом 20 злотих

Wspólny znaczek Polski i Watykanu

Nuncjusz apostolski w Polsce i prezes Poczty Polskiej zaprezentowali okolicznościowy znaczek pocztowy wydany z okazji 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika.

Znaczek wyemitowały Poczta Polska i Poczta Watykańska. Jego prezentacja odbyła się w Nuncjaturze Apostolskiej w Warszawie z udziałem nuncjusza apostolskiego w Polsce, abp. Salvatora Pennacchiego i prezesa Poczty Polskiej Krzysztofa Falkowskiego.

Prezes Falkowski podkreślił, że uhonorowanie Mikołaja Kopernika we współpracy z Poczta Watykanu „unaocznia, jak ważne miejsce wśród wybitnych światowych naukowców zajmuje nasz astronom i kanonik”.

W projekcie graficznym znaczka wykorzystano obraz Jana Matejki pt. „Astronom Mikołaj Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem”. Dzieło pochodzące z 1873 roku dziś znajduje się w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Jan Matejko, który znany był ze swojego podziwu dla dokonań wielkiego astronoma, namalował charakterystyczny portret Kopernika z okazji 400. rocznicy jego urodzin. Obraz przedstawia naukowca w trakcie obserwacji nieba z wieży znajdującej się na wzgórzu katedralnym we Fromborku, gdzie miał swoje obserwatorium.

Redakcja

Dzieci z Ukrainy na feriach w Polsce

Małych Ukraińców przyjęła w Pałacu Prezydenckim małżonka prezydenta Agata Kornhauser-Duda. Grupa przebywała nad Wisłą na zimowym wypoczynku.

Od blisko roku mieszkańcy Ukrainy żyją w kraju ogarniętym wojną. Dzięki wsparciu organizacji, instytucji, różnego rodzaju stowarzyszeń i osób prywatnych do potrzebujących cały czas wysyłana jest pomoc rzeczowa, socjalna, opieka medyczna, a w Polsce realizowane są konsultacje, szkolenia i projekty długofalowe.

13 lutego w Pałacu Prezydenckim pierwsza dama przyjęła dzieci spędzające w Polsce zimowe ferie. Grupa przyjechała nad Wisłę, by choć na chwilę oderwać się od rzeczywistości, która wstrząsnęła ich światem. Najmłodszy pochodzili z różnych zakątków Ukrainy, ale wszyscy mieli za sobą trudne doświadczenia, przeżywali skomplikowane, nieznanne wcześniej odczucia i emocje. Dlatego wyjazd miał za zadanie zapewnić im rozrywkę oraz wsparcie psychologiczne, także poprzez pracę z terapeutami.

W Warszawie młodzi ludzie zwiedzili siedzibę głowy państwa. Podczas spotkania z panią prezydentową podzielili się wrażeniami z pobytu, mówili o nauce i zainteresowaniach, swoich pasjach i planach na dorosłe życie. Goście Agaty Kornhauser-Dudy pytali o jej obowiązki jako małżonki prezydenta, życie zawodowe i rodzinę. Niektóre z rozmów dotyczyły sytuacji Ukraińców przebywających w Polsce i spotkań pierwszej damy z kobietami i dziećmi, inne międzynarodowych programów humanitarnych.

Pani prezydentowa w imieniu wszystkich Polaków wyraziła solidarność z narodem ukraińskim i nadzieję na szybkie zakończenie wojny.

Redakcja za prezydent.pl

W Pałacu Prezydenckim małżonka prezydenta Polski Agata Kornhauser-Duda spotkała się z małymi Ukraińcami / У Президентському палаці дружина Президента Польщі Агата Корнгаузер-Дуда зустрілася з маленькими українцями

„Byłem Polakiem – obywatelem Ukrainy”

Wystawa pod takim tytułem, prezentująca biogramy żołnierzy ukraińskich polskiego pochodzenia poległych w walce z rosyjskim agresorem, została pokazana 7 marca w holu głównym gmachu Sejmu RP.

„Dokonyjemy dzisiaj prezentacji wystawy poświęconej przedstawicielom polskiej mniejszości narodowej na Ukrainie, którzy ponieśli śmierć w walce z rosyjskim agresorem. Mocno wierzę, że pamięć o tych wspólnych bohaterach Ukrainy i Polski stanie się w przyszłości jednym z najtrwalszych fundamentów, na których opierać się będą nasze relacje w nowej, powojennej rzeczywistości” – powiedział wiceminister spraw zagranicznych Piotr Wawrzyk, otwierając ekspozycję.

Na wystawie zostały zaprezentowane sylwetki i życiorysy dwunastu Polaków – obywateli Ukrainy, którzy zginęli w obronie ojczyzny w wojnie prowadzonej przez Federację Rosyjską od 2014 roku. Wielu młodych Polaków od początku rosyjskiej napaści walczy ramię w ramię ze swoimi ukraińskimi kolegami w szeregach Sił Zbrojnych Ukrainy. Dar życia i krwi złożony przez nich jest dowodem ich żarliwego patriotyzmu i niezachwianej – aż do końca – lojalności wobec swojej Ojczyzny.

Inauguracja wystawy „Byłem Polakiem – obywatelem Ukrainy” w Senacie RP / Відкриття виставки «Я був поляком – громадянином України» в Сенаті Республіки Польща

W wernisażu udział wzięli m.in. wicemarszałek Sejmu Małgorzata Gosiewska i wiceminister spraw zagranicznych Piotr Wawrzyk / На вернісажі були присутні віце-маршалок Сейму Малгожата Госєвська та заступник міністра закордонних справ Пьотр Вавжик

„Ta wojna trwa od 2014 roku i od tego roku giną ludzie – zauważyła wicemarszałek Sejmu Małgorzata Gosiewska. – Jest to czas nowych bohaterów. Takich bohaterów mamy dzisiaj na wystawie. Wystawa pokazuje bohaterów nam bardzo bliskich, współczesnych, bohaterów, którzy są Polakami”.

Wicemarszałek Gosiewska podkreśliła również odwagę ludności cywilnej, która postanowiła pozostać w obszarze walk, oraz wyraziła podziw dla heroizmu lekarzy, któ-

rzy narażając własne zdrowie, ratują życie rannym żołnierzom na froncie.

Ekspozycja powstała z inicjatywy Fundacji Wolność i Demokracji we współpracy z Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku i została sfinansowana ze środków polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Redakcja
Fot: FundacjaWID

Ukraińskie dzieci mają własną szkołę pod Częstochową

Szkolę otworzył i poświęcił metropolita częstochowski, abp Wacław Depo 24 stycznia / Школа урочисто відкрита й освячена митрополитом Ченстоховським Вацлавом Діпо 24 січня

Mali uchodźcy w wieku od 6 do 15 lat od kilku miesięcy uczą się w specjalnie dla nich zbudowanej placówce. Szkoła została uroczystie otwarta i poświęcona przez metropolitę częstochowskiego 24 stycznia.

W marcu 2022 roku do miejscowości Olsztyn pod Częstochową przyjechało 80 dzieci z Ukrainy. To podopieczni domów opieki głównie z Melitopola i Myrnegu, którzy razem ze swoimi wychowawcami musieli z powodu wojny ewakuować się z Ukrainy. Schronienie znaleźli w Archidiecezjalnym Centrum Duchowości Święta Puszcza – ośrodkiem Caritas Archidiecezji Częstochowskiej. Teraz tam jest ich dom.

Nauka zaczęła się zaraz po przyjeździe – w ośrodku w Świętej Puszcy ruszyła szkoła ukraińska. Z inicjatywy dyrektora częstochowskiej Caritas, ks. Marka Batora i dzięki ofiarności darczyńców placówka dziś ma własną siedzibę. Budynek powstał

w ciągu dwóch miesięcy. Ma 450 m kw. powierzchni i dziewięć sal.

24 stycznia nowa szkoła została uroczystie otwarta i poświęcona przez metropolitę częstochowskiego, abp. Wacława Depo.

Placówka, w której pracuje osiem nauczycielek, działa w ramach ukraińskiego systemu nauki zdalnej i realizuje ukraiński program nauczania. Dodatkowo prowadzone są w niej lekcje języka polskiego oraz zajęcia z logopedą i z psychologiem. Przy szkole działa przedszkole dla najmłodszych uchodźców.

Dzieci ze Świętej Puszcy nadal potrzebują wsparcia. „Nowa szkoła nie była zaplanowana w wydatkach Caritasu, dlatego częściowo jej budowa była finansowana z kredytu” – mówi ks. Bator. Uczniowie potrzebują też laptopów. Zainteresowanych pomocą zachęcamy do kontaktu z ośrodkiem w Olsztynie. Dane kontaktowe można znaleźć na stronie: www.swietapuszcza.pl.

Tetiana Petrowska

Ofiary nado

Wychowanie dzieci to temat rzeka. Zapewne wielu rodziców natychmiast powie, że najlepiej wiedzą, czego ich pociecha potrzebuje. Z perspektywy przeżytych lat, osobistych doświadczeń córki, matki, żony oraz obserwacji w pracy z dziećmi i młodzieżą widzę, jak potrzebna jest głęboka wiedza na temat relacji dorosły dziecko, by nie popełniać błędów wychowawczych, zwłaszcza gdy dzieci są małe, a opiekunowie młodzi.

Daleka jestem od twierdzenia, że zaraz podam cudowną receptę, złoty środek i wszystkie problemy znikną. Każdy człowiek – mały czy dorosły to samoistny byt, indywidualny i niepowtarzalny. Warto na pewno tej wiedzy nie ignorować, starać się zrozumieć, korygować własne zachowania, zmieniać się samemu, aby pomóc dziecku i rozwijać pozytywne, przyjacielskie relacje między dziećmi a ich rodzicami, opiekunami, nauczycielami, trenerami. Kryzys uchodźczy dodał dramatyzmu relacjom na poziomie dziecko a jego najbliższe otoczenie.

Uwagę czytelników proponuję fragmenty artykułu Marii Hoyos „Ofiary nadopiekuńczości – o tym jak wyniszcza stresujące dzieciństwo” zamieszczonego na portalu pieknoumyslu.com. Redaktorzy witryny zastrzegają, że podawane na niej treści służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym. Nie zastępują diagnozy, porady ani leczenia u specjalisty. I radzą, by w przypadku jakichkolwiek wątpliwości skonsultować się z zaufanym specjalistą.

W swym tekście o ofiarach nadopiekuńczości Maria Hoyos pisze: „Nadopiekuńczość charakteryzuje się tym, że dany opiekun lub cała rodzina koncentruje swoje wysiłki na kontrolowaniu wszystkich poczynań dziecka. W konsekwencji nie rozwija ono normalnych zachowań, które przypisane są do jego wieku. Dzieciom takim trudno jest być niezależnymi. Stale też oczekuje się od nich doskonałości”.

I dalej: „Dzieci stanowiące ofiary nadopiekuńczości bardziej reagują na cudze potrzeby niż na własne. To pokolenie osób, które mają bardzo niewiele czasu na poznanie samych siebie, rozwój osobisty czy ukształtowanie cech osobowości, które kształtują się w dzieciństwie”.

Jak zauważa autorka: „Typowe jest, że dzieci będące ofiarami nadopiekuńczości swój czas mają wypełniony po brzegi do-

piekuńczości

datkowymi zajęciami, które wcale ich nie fascynują. Dzieci takie doskonale zdają sobie sprawę ze swoich wad i niedociągnięć, a przez rodziców często traktowane są jak inwestycja. Inwestują oni wiele czasu i pieniędzy we wszystko, co związane jest z wychowywaniem dzieci, podświadomie wierząc, że to przyniesie sukces ich pociechom.

Dzieci jednak są o wiele bardziej świadome, niż mogłoby nam się zdawać. Presja wywoływana w ten sposób przez rodziców odbija się więc na nich na wielu poziomach. Beztróskie dziecięce życie szybko zaczyna przepelniać stres i poczucie presji. Szybko też uczą się one spełniać cudze oczekiwania.

Istnieje też druga strona medalu. Coraz częściej można zauważyć, że dzieci takie stają się przedmiotem uwagi całych rodzin. Jak pisze Eva Millet, autorka książki »Hiperojcostwo i hiperdzieci«, »wchodzisz do domu i nie widzisz już zdjęć dziadków, ale dzieci, które bardziej niż kiedykolwiek przypominają króla, którego należy obsługiwać«.

Maria Hoyos przestrzega: „Taka nadmierna stymulacja prowokuje w dzieciach poczucie autorytetu, które w żaden sposób nie pomaga w jego rozwoju osobistym. Skutkiem tego jest pokolenie dzieci, które nie potrafią zarządzać swoimi emocjami, szybko poddają się frustracji, przeżywają niepokój własnych rodziców... Szybko stają się one dziećmi, które bez pomocy rodziców nie są w stanie dosłownie nic zrobić”.

Czego więc potrzebuje dziecko?

„Trudno oczywiście ustalić, jakie potrzeby są wspólne wszystkim dzieciom, ponieważ każde z nich jest odmienne. Jedno natomiast wydaje się zupełnie jasne: wciąż są na etapie kształtowania się tak, by w przyszłości umiejętnie móc stawiać czoła realnemu światu. Nie powinno się więc od nich wymagać tyle samo, co od dorosłych” – pisze autorka.

„Z tego powodu opiekun nigdy nie powinien narzucać dziecku własnych aspiracji, które ono miałoby spełniać. Na przykład nie powinno się zaszczepiać dziecku planów dotyczących studiów wyższych, gdy to nie ukończyło jeszcze 10 lat. Dziecko powinno raczej rozwijać swą osobowość i pragnienia w sposób naturalny. Dzieci mają też prawo do porażki, dzięki której mogą poznawać własne ograniczenia”.

Maria Hoyos tłumaczy, że nieważne jest, ile pieniędzy wydamy na takie czy inne prestiżowe zajęcia czy kółka zainteresowań.

Najważniejsza jest bowiem miłość i uwaga, jaką dziecku okazujemy. „Zajęcia, skrupulatnie wyszukane i dobrane dla dziecka, wiążą się ze sporymi nakładami finansowymi. Nie można jednak oczekiwać, że dzieci docenią ilość pieniędzy, jakie są inwestowane w ich rozwój. One nie pojmują rzeczywistości w ten sposób” – podkreśla.

Trzeba też pamiętać, że „dzieci powinny dorastać, bawiąc się z innymi dziećmi. Taki układ pozwoli im wprowadzać wiedzę w życie i uczyć się poprzez praktykę. Rodzice nie powinni tworzyć z siebie podstawowego filaru w relacji z dzieckiem. Powinni raczej być obok, towarzyszyć i być gotowymi do ewentualnego udzielenia pomocy, gdy dziecko o nią poprosi.

To bardzo ważne, by swobodnie mogły się one uczyć stawiania czoła nowym sytuacjom. Zadaniem rodzica natomiast nie jest wyręczanie, ale służenie radą i pomocą. Najważniejsze natomiast zawsze pozostanie okazywanie miłości”. Tyle autorka.

W mediach społecznościowych można natknąć się na wiele sentencji dotyczących zdrowia, zachowania człowieka, relacji między duchem i ciałem, które zasługują na zastanowienie się, może dyskusję? Poniżej cytuję garść przemysłów na temat „Ciała somatyzuje choroby duszy”. Jeśli Szanownych Czytelników to zainteresuje, proszę napisać do naszej Redakcji. Poszukamy odpowiedzi wspólnie.

„Nasze ciało somatyzuje w swej materii to, co duch cierpi w całej naszej duszy.

To, o czym nasza nieświadomość milczy, wykrzykują nasze choroby, dolegliwości i złe samopoczucie.

Choroba jest konfliktem pomiędzy osobowością a duszą.

Kiedy brakuje nam emocjonalnego ciepła, wystarczy tylko minimalny zimny wiatr, a natychmiast łapiemy przeziębienie.

Przeziębienie »ścieka«, gdy ciało nie płacze. Silne bóle pleców (oczywiście te, które nie są spowodowane kontuzją czy ciężką

pracą) mówią nam, że dźwigamy ciężar, traumę lub smutek ponad nasze siły.

Bóle gardła są konsekwencją nadmiaru bólu utrzymywanego w naszym wnętrzu, o którym nie mamy komu opowiedzieć, z którego nie możemy się zwierzyć.

Kiedy nie potrafimy kogoś tolerować, a skazani jesteśmy na jego towarzystwo, cierpimy na nadkwasotę żołądka.

Kolki jelitowe często są nagromadzoną wściekłością, której nie potrafimy rozładować. [...]

Ciało tyje, gdy jesteśmy niezadowoleni lub traci wagę, gdy czujemy się wyczerpani.

Obawy, niepewności, niepokoję spędzają nam sen z oczu.

Brak sensu życia spowalnia lub przyspiesza pracę serca, stąd niedociśnienie lub nadciśnienie, czyli zmiany, które warunkują nasz nastrój i witalność.

Nerwowość zwiększa liczbę oddechów, jakby brakowało nam powietrza, stąd bóle w klatce piersiowej oraz bóle głowy (palące pobierają dodatkowe powietrze ze śmiercionośnego i efemerycznego dymu, który rozluźnia ich w sposób kompensacyjny, a jednak iluzoryczny).

Cisnienie »wzrasta«, gdy więzi nas strach.

Kiedy czujemy się przytłoczeni zbyt wielkim problemem, atakuje nas gorączka i spada odporność naszego organizmu. [...]

Kto się zamartwia, somatyzuje zmartwienia w głowie (migrena) albo w żołądku (niestrawność).

A dzieci?

Chociaż są niewinne, przypominają emocjonalne gąbki i absorbują każdą negatywną energię tych, którzy są wokół nich. Nie przez przypadek najzdrowsze dzieci to te, które dorastają w zjednoczonych i kochających się rodzinach.

Miłość jest życiem, dlatego każdy brak miłości rodzi w nas śmierć: psychiczną, umysłową, emocjonalną i ostatecznie fizyczną”.

**Wybór i opracowanie
Elwiry Gilewicz**

Artyści z Żytomierszczyzny zakoleđowali na Śląsku

Organizatorzy,
goście i uczestnicy
festiwalu
w Będzinie /
Організатори,
гості та учасники
фестивалю
у Бєндзїні

Po dwóch latach przerwy, w trudnym czasie rosyjskiej agresji zbrojnej na Ukrainę w ramach XII edycji „Kolędników z Żytomierza” żytomierscy wykonawcy zaśpiewali na ziemi śląskiej kolędy i pastorałki. Patronat honorowy nad projektem objął marszałek województwa śląskiego Jakub Chelstowski.

Śpiewanie kolęd to jeden z najpiękniejszych polskich zwyczajów związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Wspólne kolędowanie zbliża ludzi, buduje między nimi więź, daje poczucie bliskości, łączności. Kolędy są przepelnione ciepłem, dobrem i miłością. Tym wszystkim, czego nam na co dzień brakuje. Celem projektu „Kolędnicy z Żytomierza” jest nie tylko zachęcenie do wspólnego śpiewania. Przyjazd Polaków z Żytomierszczyzny na Śląsk ma także zapoznać i zbliżyć rodaków z obu regionów.

Kolędnicy z Żytomierza przebywali na śląskiej ziemi w dniach 11-17 stycznia. Pierwszym ich przystankiem był Będzin.

Festiwal w Będzinie

W Będzinie odbywa się po raz 29. Międzynarodowy Festiwal Kolęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika, największy tego typu przegląd kolędowy w Polsce. Jego uczestnicy zostali wyłonieni podczas prowadzonych w grudniu 2022 roku w blisko 40 ośrodkach w Polsce, na Ukrainie (w Równem, Żytomierzu), Białorusi (w Baranowiczach i Lidzie) i Litwie (w Wilnie) eliminacji. Zgłosiło się do nich ponad 1300 wykonawców. Do Będzina dostało się 137 najlepszych: 78 solistów, 11 duetów i tercetów oraz 48 zespołów, chórów

Kolędnicy wzięli udział w wycieczkach mających na celu poznanie kraju przodków /
Колєдники взяли участь в екскурсїях, спрямованих на пізнання країни своїх предків

i schol. Przesłuchiwało ich festiwalowe jury w składzie prof. dr hab. Marta Wierzbieniec z Uniwersytetu Rzeszowskiego i Akademii Muzycznej w Krakowie, prof. Ewa Biegas, prof. Teresa Krasowska oraz ks. Paweł Sobierajski.

Festiwal zakończył się 15 stycznia brawurowym koncertem galowym w reżyserii Dariusza Wiktorowicza, złożonym z najciekawszych wykonań tegorocznej edycji. Na scenie hali widowiskowo-sportowej Będzin Arena zaprezentowali się laureaci festiwalu oraz zostały wręczone nagrody. Najważniejsza z nich – Grand Prix powędrowała do zespołu wokalnego Diamenty z Młodzieżowego Domu Kultury w Elblągu. Nagrodę w wysokości 15 tysięcy zł ufundował prezydent Będzina Łukasz Komoniewski.

W koncercie wystąpili także laureaci z Żytomierza: zespół wokalny Soul (dzieci) ze Szkoły Muzycznej „Harmonia” w Żytomierzu, który zajął na festiwalu II miejsce w kategorii zespoły folklorystyczne, oraz Włada Mura-

wiec reprezentująca Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie, która wywalczyła III miejsce w kategorii soliści dorośli.

Tegoroczna obecność zespołów z Żytomierza była pierwszą po pandemicznej przerwie i ze względu na sytuację międzynarodową szczególnie ciepło została przyjęta przez festiwalową publiczność.

Organizatorzy podziękowali wszystkim, dzięki którym przeprowadzenie festiwalu w takiej skali było możliwe, oraz ogłosili, że przyszłoroczna, jubileuszowa edycja odbędzie się pod patronatem honorowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Kolędnicy z Żytomierza

Na wizytę kolędników na Śląsku po dwuletniej przerwie czekali starzy przyjaciele i wielbiciele, a także partnerzy. W tym roku w projekcie kolędniczym wzięły udział solistki Katarzyna Bakalczuk, Wiktoria Korż i Ludmyła Klymenko, duet Włada i Jarosław Murawiec, kwartet ze Szkoły Muzycz-

nej „Harmonia” w Żytomierzu oraz Denys Czerniawskij – pianino i Olena Tymoszenko – skrzypce. Koncerty prowadziła Wiktoria Laskowska-Szczur, trasa zaś obejmowała Pilicę, Koszęcin, Rusinowice, Bytom i Katowice.

W Pilicy kolędniczy z Żytomierza wystąpili w koncercie zorganizowanym 12 stycznia przez pilicki Urząd Miasta i Gminy przy współudziale klasztoru oo. Franciszkanów w Biskupicach i Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Pilicy. Patronat nad wydarzeniem objęli marszałek województwa śląskiego Jakub Chelstowski oraz burmistrz miasta i gminy Pilica Artur Janosik.

Podczas koncertu zostały wykonane polskie i ukraińskie pieśni bożonarodzeniowe. Po zakończeniu występów burmistrz Artur Janosik wyraził głębokie uznanie dla Zarządu ŻOZPU i członków Związku za dotychczasową współpracę oraz chęć jej kontynuacji. Głos zabrali także wiceprzewodniczący sejmiku województwa śląskiego Rafał Porc i gospodarz klasztoru, gwardian o. Błażej Sówka. Na ręce artystów zostały wręczone uroczyste podziękowania oraz bukiety kwiatów ze słodką niespodzianką.

Chwile radości i wzruszenia

Kolejny koncert odbył się 13 stycznia w Sali Białej pałacu w Koszęcinie, będącego siedzibą Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”. Kolędniczy z Żytomierza zaprezentowali polskie i ukraińskie kolędy i pastorałki. Wzruszający repertuar został entuzjastycznie przyjęty przez publiczność, która serdecznymi brawami podziękowała wykonawcom za miły wieczór.

W siedzibie Zespołu „Śląsk” artyści wzięli także udział w warsztatach edukacyjno-artystycznych i spotkali się ze swoimi rodakami, którzy od ubiegłego roku przebywają tymczasowo w miejscowym Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji. Wspólne zwiedzanie pałacu i warsztaty dostarczyły wielu pozytywnych emocji. Przede wszystkim jednak przyniosły chwile zapomnienia, wzruszeń i serdeczności ze spotkania rodaków, w obliczu wciąż toczącej się wojny.

Szczególnym przeżyciem dla żytomierzan była msza święta i koncert kolęd w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjnym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej pw. św. Rafała Archaniola w Rusinowicach. Najpiękniejszą nagrodą dla wykonawców były szczęśliwe oczy chorych dzieci.

Bardzo wzruszająco przebiegło spotkanie z wicemarszałek województwa śląskiego Anną Jedynak w Katowicach. Marszałek zadeklarowała wsparcie i pomoc dla partnerskiego regionu i obiecała przybyć z wizytą do Żytomierza. Koncertem kolęd w gmachu Sej-

Wzruszające spotkanie w gmachu Sejmu Śląskiego w Katowicach / Зворушлива зустріч у Сілезькому сеймі в Katowicach

Ks. proboszcz Krzysztof Karkoszka w kościele pw. św. Jacka z wielkim szacunkiem podziękował rodakom z Żytomierza / Ксьондз настоятель Кшиштоф Каркошка в костелі св. Яцка з великою пошаною подякував землякам із Житомира

mu Śląskiego wykonawcy z Żytomierza starali się odwdziżyć rodakom za wieloletnie wsparcie. Przewodniczący sejmiku wyraził uznanie i podziękował prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktorii Laskowskiej-Szczur za wysiłki podejmowane na rzecz umocnienia relacji między państwami.

Na zakończenie tournée w partnerskim i gościnnym Bytomiu, w kościele pw. św. Jacka, publiczność wysłuchała polskich i ukraińskich kolęd, pieśni patriotycznych oraz ukraińskich piosenek ludowych. Występ żytomierskich artystów został przyjęty gromkimi brawami i łzami wzruszenia. Ks. proboszcz Krzysztof Karkoszka z wielkim szacunkiem podziękował rodakom z Żytomierza za krzewienie polskości na Ukrainie i zaprosił kolędników za rok.

W ramach pobytu w Bytomiu artyści zwiedzili miasto oraz obejrzeli wystawy w Muzeum Górnos Śląskim.

Osiem lat współpracy

Województwo śląskie i obwód żytomierski podpisały w 2015 roku porozumienie o współpracy. W ramach umowy województwo śląskie dba o utrzymanie więzi z Polakami zamiesz-

kującymi Żytomierszczyznę. Oprócz projektu „Kolędniczy z Żytomierza” organizowana jest wakacyjna akcja „Lato z Polską” i projekt „Z Polską w sercu”. Województwo wspiera także inicjatywę „Podaruj znicz na Kresy” i wysyła paczki z okazji Bożego Narodzenia i Wielkanocy. W czasie inwazji rosyjskiej na Ukrainę wspiera także uchodźców, a do Żytomierza wysyłana jest pomoc humanitarna.

Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Śląskiego, organizatorom XXIX Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie oraz organizatorom XII edycji „Kolędników z Żytomierza” należą się serdecznie podziękowania.

Projekt „Kolędniczy z Żytomierza” organizowany jest przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego we współpracy z samorządami. Partnerami przedsięwzięcia są: Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” im. St. Hadyń, Urząd Miasta Bytom, Urząd Miasta i Gminy Pilica oraz Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej pw. św. Rafała Archaniola w Rusinowicach.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Miejsca pamięci. Znani zapomniani

W 2023 roku mija 220 lat od dnia urodzin Stanisława Jaszowskiego, „dziś niemal zupełnie zapomnianego, ale w pierwszej połowie XIX wieku nadwyzczaj czynnego i płodnego pisarza, poety, krytyka, historyka, felietonisty, współpracownika i redaktora m.in. takich pism, jak »Rozmaitości«, »Pszczółka«, »Wanda«, »Lwowianin«, »Biblioteka Ossolińskich«.

Jaszowski zmarł młodo, bo w wieku 39 lat, w 1842 roku. Pochowany był początkowo na cmentarzu Żółkiewskim, na tzw. Paparówce. Gdy jednak w związku z budową linii kolejowej pomnikowi Jaszowskiego groziło zniszczenie, lwowska Rada Miejska postanowiła przenieść szczątki i nagrobek pisarza na Łyczaków”.

Ceremonia ta miała miejsce 22 maja 1868 roku. Zapoczątkowała przeistoczenie się cmentarza łyczakowskiego w „sepulcrum Patriae” – grób Ojczyzny. Odtąd utrwalił się zwyczaj przenoszenia na Łyczaków prochów zasłużonych dla Polski i Ukrainy, wybitnych Polaków oraz Ukraińców (o czym – w następnym numerze „Tęczy”), także zmarłych w krajach Europy Zachodniej.

„Podczas obrzędu pogrzebowego rozdawano wiersz napisany przez jednego z poetów lwowskich:

*Był czas, że wróg nam pieczęć kładł na usta,
U ognisk naszych stawał na podsłuchy,
By rozciągnany na łożku Prokrusta
Nawet jęk z piersi nie wyrwał się głuchy.
Był czas, że jedno niecierpliwie słowo,
Jedno gorętsze uderzenie serca
Wiodło nas w więzy i pod jaźń surową,
Gdzie plwał nam w oczy najemny szyderca.
Kto wtedy wytrwał u ducha na służbie,
Kto apostołstwa nie zląkłszy się trudu
Pozostał wierny narodowej służbie,
Temu się słusznie należy cześć ludu.
Ty ją zyskałeś, druhu nasz i bracie,
Boś cały żywot wytrwał przy sztandarze,
Jak szermierz Boży w jasnej Ducha szacie,
I ustąpiłeś, aż Bóg zmienił strażę.
Toż i dziś jeszcze, kiedy grób twój ryje
Świat chciwy zysku: nam twe prochy święte!
I pamięć twoja ciągle wśród nas żyje,
Bo nie umiera, co z ducha poczęte”.*

Aktualności powyższych wersów nie ma potrzeby tłumaczyć. Dedykujemy je wszystkim bohaterom walk o niepodległość, również poległym w wojnie trwającej od roku na Ukrainie.

Wybór i opracowanie Elwiry Gilewicz na podstawie książki Stanisława Sławomira Niciei, „Cmentarz Łyczakowski we Lwowie”, wyd. drugie poprawione, Ossolineum, 1989 r.

Komisja w składzie M. Piwowarska, O. Piwowarski, W. Krasnoperowa degustowała i oceniała słodkości / Комісія у складі М. Пивоварська, О. Пивоварський та В. Краснопєрова дегустувала та оцінила солодощі

Zapusty po żytomiersku

W Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Padarewskiego odbył się konkurs na najsmaczniejszy pączek w Żytomierzu. Do rywalizacji stanęło 38 uczestników amatorów.

Polacy z Żytomierza, jak każda tradycja, którą z przyjemnością podtrzymują, w tłusty czwartek starają się wszystkich obdarować pączkami. Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie zaś ogłosił konkurs na najsmaczniejszy pączek w Żytomierzu.

Wcześniej uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Padarewskiego przyswajali sobie polskie tradycje. Podczas lekcji dowiedzieli się, co to jest karnawał, wielki post, Środa Popielcowa. Mówili, skąd wziął się zwyczaj obchodów tłustego czwartku. Rozmawiali o polskich tradycjach obchodzenia tego święta, o tym, co się wtedy jada, i poznawali przepisy na słodkości. W domu mieli za zadanie wyszperać rodzinne receptury na tłustoczwartkowe wypieki i usmażyć bądź upiec pączki albo chrusty.

Do rywalizacji zgłosiło się 38 wytwórców. Byli wśród nich uczniowie, ich rodzice, a także członkowie Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Każdy z konkursowiczów dostarczył do biura Związku po trzy pączki. Ich różnorodność wynikała z tego, że rodziny mają swoje tradycje, smaki i ulubione polskie potrawy.

„Ogłosiliśmy ten konkurs, by pokazać wspaniałą polską kuchnię naszego regionu, ale też naszych mam i babć, bo przepisy są różne – mówi Wiktoria Laskowska-Szczur, inicjatorka zawodów. – Tłusty czwartek to tradycja sięgająca w Polsce XVI wieku. Dawniej sądzono, że jak ktoś tego dnia nie zje pączka, to może w ciągu najbliższego roku nie mieć

powodzenia. A my tego powodzenia potrzebujemy! Trzeba więc jeść pączki i wspierać tradycję”.

Słodkości degustowała i oceniała komisja w składzie: Maria Piwowarska, Ołeksandr Piwo-warski i Walentyna Krasnoperowa.

„Ciężko było ocenić smak pączków, ale udało się wyłonić zwycięzców. Biorąc pod uwagę wy-głąd, smak, a także pomysł jury wybrało najlepsze słodkości. Ich autorzy to Damir Danilewski, Artem Szewczuk i Sofia Mychnyčka” – powiedziała Maria Piwowarska, przewodnicząca komisji.

Laureaci otrzymali atrakcyjne nagrody: książ-ki i upominki i byli bardzo zadowoleni z udziału w konkursie.

Dzięki takim wydarzeniom odradzane są polskie tradycje w rodzinach.

Alina Laskowska

Tłusty czwartek

Tłusty czwartek to ostatni czwartek przed wiel-kim postem (czyli 52 dni przed Wielkanocą) w kalendarzu chrześcijańskim. Znany także jako zapusty, mięsopust. Tłusty czwartek roz-poczyna ostatni tydzień karnawału.

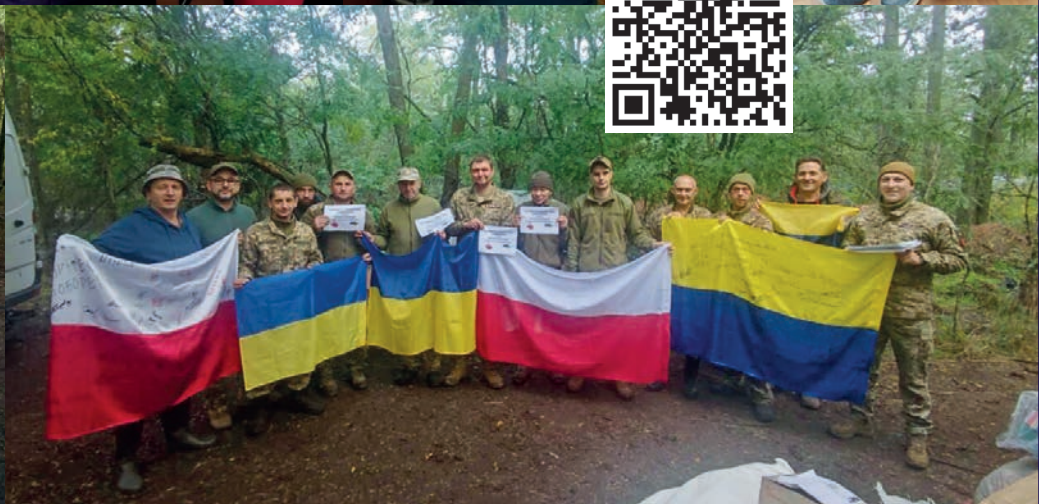
Geneza tłustego czwartku sięga pogań-stwa. Był to dzień, w którym świętowano odejście zimy i nadejście wiosny. Ucztowa-nie opierało się na jedzeniu tłustych potraw, szczególnie mięs, oraz piciu wina, a zagryz-kę stanowiły pączki przygotowywane z ciasta chlebowego i nadziewane słoniną.

Objadanie się w tłusty czwartek miało przy-nieść pomyślność domownikom i zapewnić, że w ciągu roku nie zabraknie im jedzenia.

W Tłusty Czwartek staramy się wszystkich obdarować pączkami / У Жирний четвер намагася всіх пригостити пончиками

Posiedzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku / Засідання університету Третього Віку

POLACY - RODAKOM

Zachowując pamięć wielu pokoleń, wspieramy walczących o naszą i waszą wolność oraz niesiemy pomoc ofiarom wojny na Ukrainie.

Przełącz wpłatę na pomoc humanitarną/medyczną, szczególnie na jej dostarczanie/przewóz do potrzebujących. Wdzięczni z góry za każde wsparcie!

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie na rzecz Polaków z Ukrainy
PKO Bank Polski SA 02 1020 2368 0000 2602 0650 4080 (PLN, EURO)

Отримувач коштів:

ГО «Житомирська обласна Спілка поляків України» ЄДРПОУ 34394597

р/р **UA65325365000002600201484654**

в ЦФ ПАТ «Кредобанк»